

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra slavistiky

Čeští turisté v Egyptě v období 1990- 2015

Bakalářská práce

Autor: Markéta Rážová P13357

Studijní program: Filologie

Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch - anglický jazyk – Cizí jazyky pro cestovní
ruch - francouzský jazyk (AJCRB-FJCRB)

Vedoucí práce: Ing. Daniela Mikšovská Mandřáková - KSLA.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Markéta Rážová
Studium:	P13357
Studijní program:	B7310 Filologie
Studijní obor:	Cizí jazyky pro cestovní ruch - anglický jazyk, Cizí jazyky pro cestovní ruch - francouzský jazyk
Název bakalářské práce:	Čeští turisté v Egyptě v období 1990- 2015
Název bakalářské práce AJ:	Czech Tourists in Egypt in the Period 1990-2015

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Hlavním cílem této práce je zmapování a popis nejoblíbenějších míst a památek Egypta, které jsou českými turisty vyhledávány nejčastěji. Práce pomocí komparace dvou časových období poodhaluje, jak se politická situace a postavení finančních trhů odráží na počtu českých turistů, kteří do Egypta cestují a jak ovlivňují jejich spokojenost v egyptských destinacích. Při vytváření práce bude využito archivů předních cestovních kanceláří a oficiálních statistik ministerstva zahraničních věcí a také dotazníků, které budou sbírat informace od široké veřejnosti i klientů cestovních kanceláří.

1, Ladislav BAREŠ, Rudolf VESELÝ, Eduard GOMBÁR, Dějiny Egypta, Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009 ,ISBN 978-80-7106-971-3 (váz.) 2, Jan ASSMANN, Egypt ve světle teorie kultury, Praha : Oikoymenth, 1998, ISBN 80-86005-05-8 3, Břetislav VACHALA, Egypt, Praha : Libri, 2003, ISBN 80-7277-138-8 : 160 4, Adéla JÚNOVÁ MACKOVÁ, "Krásný, báječný, nešťastný Egypt!" : čeští cestovatelé konce 19. a první poloviny 20. Století, Praha : Libri, 2009, ISBN 978-80-7277-429-6 (váz.) 5, Jaromír KREJČÍ, Zajímavosti ze země pyramid, aneb, 100 nej ze starého Egypta, Praha : Libri, 2005, ISBN 80-7277-251-1 (váz.)

Garantující pracoviště:	Katedra slavistiky, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Ing. Daniela Mikšovská Mandáková
Oponent:	Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	22.8.2014

Anotace

RÁŽOVÁ, Markéta. *Čeští turisté v Egyptě v období 1990- 2015*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 83 s. Bakalářská práce.

Hlavním cílem této práce je zmapování a popis nejoblíbenějších míst a památek Egypta, které jsou českými turisty vyhledávány nejčastěji.

Práce pomocí komparace dvou časových období poodhaluje, jak se politická situace a postavení finančních trhů odráží na počtu českých turistů, kteří do Egypta cestují a jak ovlivňují jejich spokojenost v egyptských destinacích.

Při vytváření práce bude využito archivů předních cestovních kanceláří a oficiálních statistik ministerstva zahraničních věcí a také dotazníků, které budou sbírat informace od široké veřejnosti i klientů cestovních kanceláří.

Klíčová slova: Egypt, turismus, památky, destinace

Annotation

RÁŽOVÁ, Markéta. *Czech tourists in Egypt in the period 1990-2015*. Hradec Králové: Pedagogical Faculty, University of Hradec Králové, 2016. 83 pp. Bachelor's Degree Thesis.

The main aim of this study is to map and describe the most popular sites and monuments of Egypt which are concerned to be the most searched by Czech tourists. The work, through the comparison of two time periods, reveals how the political situation and the status of the financial markets reflect the number of Czech tourists traveling to Egypt and how it affects their satisfaction in the Egyptian destinations. During the creating of the work will be used archives from the leading travel agencies and official statistics of the Ministry of Foreign Affairs and questionnaires which will collect pieces of information from the general public and the clients of the travel agencies.

Keywords: Egypt, tourism, monuments, destinations

Prohlášení: Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 18.4.2016.

Obsah

Obsah	3
Úvod.....	5
1. Cestovní ruch v Egyptě.....	6
2. Turistické cíle	7
2.1 Přímořská střediska	7
2.2 Kulturně-historické dědictví.....	13
2.2.1 Údolí královen	21
2.2.2 Údolí králů	22
2.2.3 Dolní Nil	23
2.2.4 Káhira.....	25
2.2.5 Středověká Káhira.....	29
2.2.6 Koptská Káhira	31
2.2.7 Gíza.....	34
2.2.8 Sakkára.....	36
2.3 Církevní památky	37
2.4 Přírodní památky	39
2.3.1 Oázy v Západní poušti	39
2.3.2 Delta Nilu.....	41
3. Význam cestovního ruchu pro Egypt.....	43
3.1 Společensko – politický vývoj	43
3.1.1 Počátky egyptské kultury	43
3.1.2 Od polyteismu, přes křesťanství až k islámu	47
3.1.3 Druhá světová válka a vznik moderního Egypta	51

3.2 Události posledních let.....	55
3.2.1 „Arabské jaro“	55
3.2.2 Situace země před protesty	58
3.2.3 Nové změny	58
3.3 Turistický vliv	63
3.4 Ekonomický vliv	64
4. Zajištění CR v Egyptě.....	65
4.1 Ubytování.....	65
4.2 Stravování	65
4.3 Cestovní formality a průvodci.....	66
4.3.1 Falešní průvodci.....	66
4.4 Měna.....	67
5. Čeští turisté v Egyptě.....	68
5.1 Dle statistik.....	68
5.2 Terorismus.....	69
5.3 Dotazníky	71
Závěr	77
Seznam tabulek a obrázků	78
Použitá literatura	80
Novinové články	81
Internetové zdroje	82

Úvod

Tato bakalářská práce, jejímž tématem jsou „Čeští turisté v Egyptě v období 1990-2015“, přibližuje nejnavštěvovanější a nejzajímavější památky Egypta a dále pak poukazuje na rozdíly v obdobích 1990-2000 a 2000-2015. Při porovnávání období se zohledňuje stabilita a směr politické situace, vývoj ekonomiky a trhů a samozřejmě i názory českých turistů na cestování do Egypta.

Já jsem si toto téma vybrala proto, že jsem se o Egypt zajímala již od základní školy a několikrát jsem tuto zemi navštívila. Během svých dovolených strávených v Egyptě jsem si všimla, že se přístup k návštěvníkům i podmínky pro cestování mění, nedal se opomenout i fakt, že po občanském boji za „demokracii“, který proběhl zejména v letech 2010-2012 v několika islámských zemích na severu Afriky, mnohé cestovní společnosti rušily organizované zájezdy a že dokonce i ministerstvo zahraničních věcí varovalo české občany, aby do Egypta a několika dalších zemí raději necestovali.

Mě toto téma vlivu politické situace na rozvoj a aplikaci cestovního ruchu, který je pro Egypt z hlediska ekonomiky a hrubého domácího produktu velmi důležitý, velice zaujalo a rozhodla jsem se zároveň popsat a zmapovat nejoblíbenější a nejzajímavější místa, která čeští turisté v Egyptě navštěvují, nebo která jsou pro navštívení vhodná.

1. Cestovní ruch v Egyptě

Cestovní ruch je významným ekonomickým přínosem pro Egypt, v minulých letech tvořily příjmy z turistického ruchu kolem 11% HDP a v turismu a dalších odvětvích souvisejících s turismem pracuje okolo 10% obyvatel Egypta. V celé zemi se nachází nespočet turisticky zajímavých míst, která lákají ať už svou lokací, historickými souvislostmi, uměleckou hodnotou, nebo mají jiné osobité kouzlo. V této kapitole jsou zmíněna nejzajímavější a nejnavštěvovanější místa. Při popisu jsou nejdříve uvedena přímořská střediska a to jmenovitě: Hurghada a její okolí, Marsa Alam, Sharm el-Sheikh, Dahab a Taba. V další kapitole jsou popisována města ležící se podél řeky Nil od Abú Simbelu na jihu, po sever země s Káhirou. V další kapitole je zmíněna církevní památka nedaleko Hurghady a následně je odkázáno na církevní památky, které se nacházejí v Káhiře. Poslední podkapitolou je část, která pojednává o přírodních památkách, mezi které jsem zahrnula Suez s jeho průplavem a oázy v západní části Egypta.

2. Turistické cíle

Egypt je země rozprostírající se na severu Afriky, jejíž poloha přináší turistům skvělé podmínky pro pobyt u moře i ve vnitrozemí a to zvláště v podzimních a jarních měsících, kdy počasí, zejména v Evropě, rozhodně není pro radovánky u vody právě příznivé. V nadcházející kapitole se blíže seznámíme s oblíbenými místy pro trávení dovolené i pro kratší výlety na území Egypta.

2.1 Přímořská střediska

Obrázek 1: Oblast Hurghady

Hurghada

Hurghada je jedním z nejvíce navštěvovaných míst českými turisty v Egyptě. Nahrává tomu i její poloha, jelikož se nachází na západním pobřeží Rudého moře, přibližně 220 km severovýchodně od Luxoru. Město bylo původně jen malým přístavem a oblíbeným místem potápěčů, postupně se však rozvinulo v obrovský komplex ubytovacích zařízení. Přibližně 30 km je zastavěno hotely, restauracemi a obchody nabízejícími suvenýry aby se zde vytvořil ráj turistů, kteří zde mohou bezstarostně trávit slunné dny své dovolené. Hurghada je vyhledávána spíše v zimních měsících pro stálost

slunečného počasí. Nenachází se tu žádné významné historické památky, a proto sem jezdí ti turisté, kteří spíše vyhledávají klid a odpočinek v hotelech se službou *all inclusive* a nemají tak žádné starosti ani se stravováním.

Významnou atraktivitu však pro aktivní plavce představuje ostrov Giftun, který se nachází několik km východně od Hurghady. Zde jsou organizovány výlety spojené s podmořským potápěním. Protože byly v minulých letech útesy v blízkosti pobřeží Hurghady značně poškozeny především neopatrností personálu obsluhujícího potápěčské čluny, jsou zde instalovány kotevní bóje a kapitáni lodí jsou pravidelně školeni.

V blízkosti ostrova **Giftun**, jenž je národním parkem, je možné sledovat pozoruhodný podmořský život a na vlastní oči spatřit například i žraloka útesového, rejnoky nebo murény obrovské.

Celodenní výlet na ostrov Giftun, kde turisté si mohou vychutnat plavání na ostrově, jehož pláže jsou pokryty bílým pískem spolu s 2 zastávkami na potápění a obědem s nápoji na lodi přijde zájemce na 35 \$ (27€). Výlet stejného typu v roce 1999 stál 20 \$.

Zpáteční letenka do Hurghady a týdenní pobyt ve tříhvězdičkovém hotelu s polopenzí se v roce 1999 prodávala za zhruba 14 000 Kč.¹

Klienti se mohou také zúčastnit potápění se 2 ponory s instruktorem, který hovoří česky nebo slovensky, s kompletní výstrojí a obědem s nápoji na lodi za 55\$ (47 €)/den.² Je možné zde absolvovat celý potápěčský kurz po domluvě s delegátem.³

Safága

Safága je menší plně vybavené rekreační centrum, které leží asi 60 km od Hurghady. Je vhodné jako letovisko především pro vyznavače klidné dovolené, daleko od rušných měst a pro milovníky a obdivovatele podmořského světa.

Guna

Naopak jen asi 20 km severně od Hurghady se nachází nejmladší, systémově stavěné a nejvíce přepychové letovisko Egypta s vlastním letištěm-Guna. U nás by se řeklo, že tento turistický ráj vyrostl „na zeleném drnu“, zde bychom však museli použít průměru

---

¹ *MF Dnes 31.srpna 1999- strana VI.*

² *tištěný průvodce CK ANCORA, hotel Sunny Days Palacio, ze 20.10. 2010*

³ *Turistický průvodce Egypt, Robin Gauldie, ISBN 978-80-7321-367-1, str. 104-105*

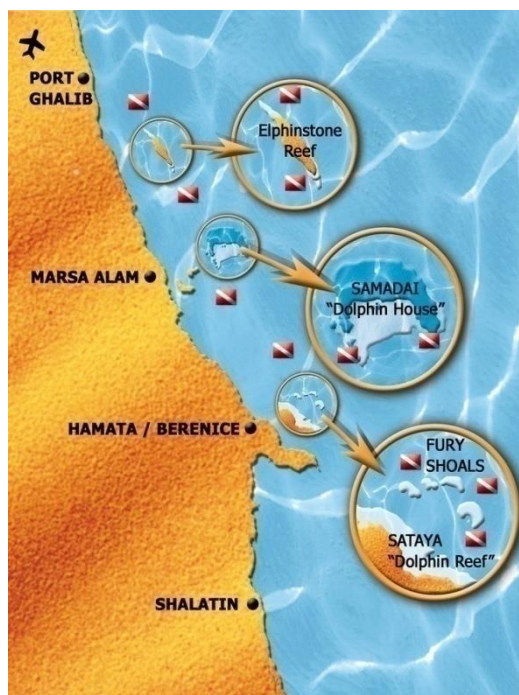
„na zrních písku“, neboť dříve všudypřítomná poušť byla proměněna několikaletým snažením v luxusní „oázu“ s lagunami, tropickými zahradami a osmnácti jamkovým golfovým hřištěm s množstvím těch nejhonosnějších hotelů a zařízení s nadstandardním vybavením.

Marsa Alam

Marsa Alam byla v době svého vzniku pouze rybářskou osadou na západním pobřeží Rudého moře, ale dnes je z ní velmi rychle se rozvíjející turistické středisko s vlastním letištěm, které bylo postaveno v roce 2001 a které zaručuje komfort rychlé a pohodlné dopravy přímo do této oblíbené, klidné destinace, která zdatně konkuruje již dříve objeveným rekreačním střediskům jako je například Sharm-el-Sheikh nebo Hurghada. Největšími lákadly turistů jsou honosné a luxusní hotely, postavené jen pár metrů od pláží s jemným světlým pískem s palmovými zátišími a čistou průzračnou vodou, velice vhodnou pro potápění – třeba s delfiny v laguně nedaleko **Samadai** . Pro výlety se nabízí návštěvy okolí, v němž nalezneme historické a přírodní památky jako jsou **Wadi el Gemal** a **Gebel Elba**.⁴

---

⁴ <http://egypt.vdetailech.cz/cs/katalog-objektu/turisticka-strediska/marsa-alam>
z 2.3.2015

Obrázek 2: Oblast Marsa Alam

Sharm el-Sheikh

Je přírodní přístav nacházející se v blízkosti výčnělku Sinajského poloostrova. Svou pozornost jako potápěčský ráj si Sharm el-Sheikh začal získávat v době, kdy byla tato část území okupovaná Izraelem a nyní je to oblíbené místo pro zahraniční turisty i místní obyvatele. Příliv turistického ruchu ovšem s sebou nese i neblahé následky pro korálové útesy, které se zde nacházejí. Nová staveniště hotelů tak narušila dříve poklidný koloběh a neporušené pobřeží.

V blízkosti letoviska je také Národní park Nabq a Národní park Ras Muhammad.

Národní park **Ras Muhammad** je nejen místem ochraňujícím přírodu, ale i místem pro nejlepší potápění v Egyptě. Potápěči se mohou uchýlit do některé z více než dvaceti potápěčských lokalit a plně užívat plavání kolem velkolepých korálových útesů, které hrají všemi barvami, pozorovat bohatý podmořský život se všemi jeho podmořskými obyvateli, mezi které patří rejnoci, žraloci, murény a další zajímaví živočichové. Zdatní plavci s dobrodružným duchem a patřičným vybavením, které se dá u Ras Muhammad na mnoha místech i zapůjčit, se mohou vydat k vrakům lodí, které ztroskotaly v těchto místech. Místo svého posledního odpočinku tu našly koncem 19. století vraky lodí Dunraven a Carnatic.

Dahab

Dalším místem, kde pobývají turisté, je původně beduínská vesnice Dahab, která leží 85 km severně od výše zmíněného Sharm el-Sheikhu. Vesnice Dahab sama o sobě není příliš zajímavá, za zmínku stojí snad jen to, že se zde nachází banka, autobusové nádraží a další administrativní budovy a že zde najdeme dost zajímavých míst k potápění a plavání.

Asi 100 km na západ od Dahabu leží na vyvýšeném místě monumentální **klášter svaté Kateřiny**, jehož stavba počala roku 537 za vlády císaře byzantské říše Justiniána I. Podle biblických příběhů se na tomto místě Mojžíšovi zjevil Bůh v podobě hořícího keře. Nyní je klášter spravovaný řádem řeckých ortodoxních křesťanů. V klášteře se nachází bazilika, knihovna s tisíci náboženskými texty v různých jazycích a také muzeum přinášející svědectví o dějinách tohoto kláštera a také malá mešita, která měla místním vyznavačům křesťanství pojistit toleranci ze strany většinových vyznavačů islámu. Klášter je turistům přístupný v dopoledních hodinách během celého roku kromě státních svátků, pátku a neděle.

Při pohledu na klášter si nelze nevšimnout hory, která se za ním vypíná do výše 2285 metrů. Je to druhá nejvyšší hora Egypta, bájná **hora Sinaj**, kde dle bible Mojžíš dostal od Boha Desatero přikázání. Cesta na vrchol hory je možná dvěma způsoby a oba jsou poměrně náročné- první možností je osobní výšlap na vrchol po 3000 schodech pokání, které vytesali mniši z kláštera svaté Kateřiny a druhý způsob je využití svezení velbloudy. Cesta s beduíny je samozřejmě za příplatek a trvá mezi 2-3 hodinami, takže je dobré vydat se na cestu brzy ráno.

Nedaleko hory Sinaj, asi 6 km západně, leží nejvyšší hora Egypta **Džebel Katarín (Kateřinina hora⁵)**, která měří 2637 m.n.m. Vrcholu hory je také možné dosáhnout ovšem pouze s patřičným horolezeckým vybavením.

---

⁵ Vlastní překlad z arabštiny do češtiny

Obrázek 3: Oblast Sharm el Sheikh, Dahab, Taba

Taba

Letoviště Taba leží na území, které bylo po podepsání mírové dohody v Camp Davidu, díky politice Gamala Abdana Násira, vrácené Egyptu. Nyní je to významný hraniční přechod do Izraele a je vhodný především pro turisty, kteří chtějí navštívit jak Egypt, tak Izrael nebo Jordánsko. Taba nyní disponuje letišťem, což rozhodně zvyšuje lukrativnost tohoto místa.

Pokud se vydáme asi 8 km jižně, dostaneme se k **Faraonovu ostrovu** (**Geziret faraún**), kde můžeme obdivovat původně středověký křižácký hrad, který roku 1170 dobyla Saladinova vojska.

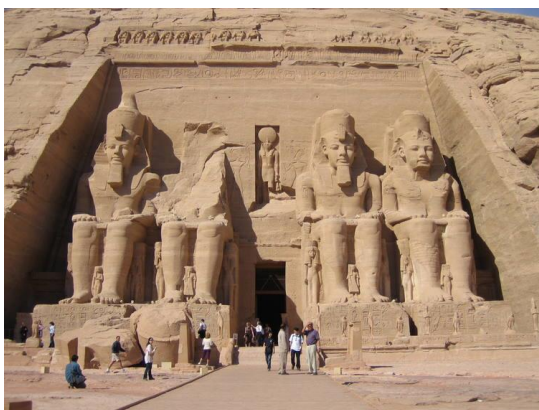
2.2 Kulturně-historické dědictví

Abú Simbel

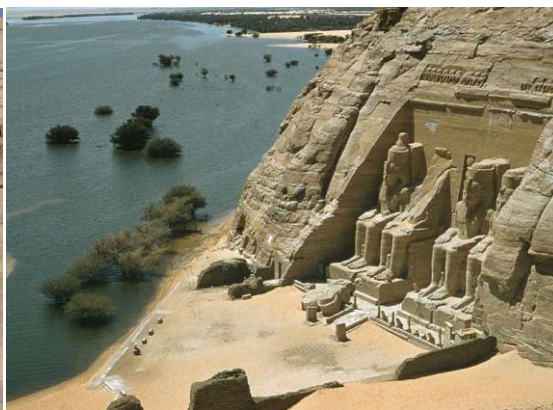
Nejjihněji položené architektonicky a historicky zajímavé místo v Egyptě je město **Abú Simbel**. Město leží asi 300 km jižně od Asuánu u Násirova jezera v části Egypta, které v historii neslo jméno Núbie. **Chrám Ramesse II.** známý pod prostým jménem Abú Simbel leží od stejnojmenného města, které disponuje letištěm, asi 1,5 km jihozápadně. Součástí chrámu, který byl postaven ve 13. století před naším letopočtem, jsou na každé straně vchodu sedící dvě obří postavy, které představují samotného Ramesse II. Tento chrám je jedním z nejnavštěvovanějších a nejobdivovanějších míst Egypta, po Káhírských pyramidách a Luxoru s Údolím králů.

Kamenné sochy měřící přes 20 metrů a vážící přes 20 000 tun, byly z důvodu obavy z poničení stoupající vodní hladinou Násirova jezera za obtížných podmínek přemístěny a znovu položeny na umělou skálu na vyvýšeném místě, přibližně 65 metrů nad hladinou nádrže. Celý tento proces trval kolem dvou let. Od roku 1979 je tento architektonický skvost zapsán na seznamu UNESCO.

Poblíž Ramessova chrámu se nachází také **Hathorin chrám**, který je sice mnohem menší a méně známý, nicméně je také velice zajímavý. Staroegyptští sochaři vytvořili šest soch, tři po každé straně vchodu chrámu, které představují faraona Ramesse II., manželku Nefertari a jejich syny a dcery. Chrám byl zasvěcen bohyni Hathor, která je zobrazena na každém ze šesti pilířů soch a také na nástěnných malbách interiéru chrámových komnat.

Obrázek 4: Abu Simbel- vchod do chrámu

Obrázek 5: Abu Simbel

Zaplavený ostrov Fílé a umělý ostrov Agilkia

Ostrov Fílé byl místem, kde byly postaveny slavné **chrámy z Fílé** (Philae) a chrám bohyně Eset a v období řecko-římském byl významným náboženským centrem. Tradiční kult starověkých Egypťanů zde byl udržován i po nástupu křesťanství až do 6. století, pochází odsud i nejmladší zápisy v písmu hieroglyfickém a démotickém. Z důvodů plánované stavby Velké Asuánské přehrady, byly chrámy z tohoto ostrova přemístěny na uměle vybudovaný ostrov pojmenovaný **Agilika** a ostrov Fílé byl zcela zaplaven. V současné době je možné tento ostrov na Nilu navštívit a obdivovat tak chrámy, mezi něž patří Augustův, Horův, Esetin, a Hathořin a také Traianův ostrov, který pochází z doby římské.

Asuán

Město Asuán se nachází na východním břehu Nilu a od počátků egyptské historie byl důležitým mezníkem z hlediska dopravy. Zde totiž končily svou plavbu všechny lodě, neboť první velká peřej Nilu byla nepřekonatelným zátarasem a odtud náklad dál putoval do místa určení v organizovaných karavanách na hřbetech velbloudů. Pro vyřešení tohoto problému byly v tomto místě, asi 17 km jižně od města, vybudovány dvě přehrady- Asuánská a Velká přehrada.

Nedaleko Asuánu leží na podlouhlém **ostrově Elefantina** jedny z nejpřitažlivějších památek této oblasti. K vidění jsou tu například **ruiny města Abu**, které bývalo velice významným střediskem obchodu především se slonovinou, nebo také **nilometr**.

Nilometr byla vlastně kamenná stavba, někdy v podobě pouhé desky, jindy v podobě sloupu, umístěná na zdi nebo jako součást studny, kde byly značky v různých jazycích, které upozorňovaly na momentální výšku hladiny Nilu. Toto zařízení sloužilo současně i k odhadu úrody a tím pádem i k vypočítávání daně na určité období.

V tomto místě je možné navštívit i Núbijské muzeum, které je nejobsáhlejší svého druhu v zemi a které dodává věrný obraz o historii a architektuře starověké Núbie.

Obrázek 6: Nilometr v Elefantině

Asi půl kilometru západním směrem od Elefantiny leží **ostrov**, který nese jméno britského konzula generála **Kitchenera**, který zde nechal vysadit nádherné zahrady na počátku 20. století. Proto je ostrov také přezdíván Ostrovem květin.

Nedaleko Velké přehrady leží **chrám Kalabša**, který byl jako jedna z mnoha dalších památek přenesen ze svého původního stanoviště z důvodů možného zatopení Násirovým jezerem. Chrám byl postaven římským panovníkem Augustem, zasvěcený byl núbijskému bohu Mandulisovi a svým nepřiliš dekorovaným vzhledem připomíná spíše pevnost.

Kóm Ombo

Kóm Ombo je město, které se nachází asi čtyři desítky kilometrů severním směrem od Asuánu a je výrazně zemědělského rázu. Na okraji města leží v ohybu řeky Nil stejnojmenný chrám Ptolemaiovců, který byl zasvěcen bohům Sobekovi s atributem krokodýla a Haruerovi, který byl později nazýván Horus.

Obrázek 7: Chrám v Kom Ombo

Edfa

Toto menší obchodní město leží přibližně 60 km jižním směrem od Luxoru na západním břehu řeky Nil. Nalezneme zde **chrám boha Chuma** s beraní hlavou, který je stavbou z díla Ptolemaiské dynastie z druhého století před Kristem.

Esna

Přibližně o 55 km jižněji se nachází ve středu města Esna další zajímavá památka. Je jí **chrám boha Hora**, jehož stáří je přibližně stejné jako chrámu z Edfy. Chrám se pyšní 36 metrů vysokou branou, která je dekorovaná kamennými posvátnými sokoly, kteří jsou již tradičně spojováni s bohem Horem, neboť jsou i jeho atributem.

Luxor

Hornoegyptský Luxor, který býval několik staletí i hlavním městem starověkého Egypta je asi nejkrásnější místo, kam se návštěvníci milující památky vydávají. Jeho poloha a také menší dopad moderního světa nabízí turistům o hodně autentičtější atmosféru než například Káhirska Gíza. Zde má člověk pocit, že se čas zastavil a je mnohem snazší představit si, jak velkolepé to tu za dob faraonů muselo být.

V Luxoru se nachází obrovské množství památek od těch nejznámějších jako je Údolí králů nebo Karnacký a Luxorský chrám až po Ramesseum a Memnonovy kolosy.

Luxorský chrám je nejrozsáhlejší zdejší památkou. Je tvořen alejí sfing, řadou sloupů, množstvím soch, hieroglyfických nápisů a v neposlední řadě i kolosy tehdejších panovníků- Ramesse II., jeho ženy Nefertari i Amenhotepa III.

Obrázek 8: Luxorský chrám

Poblíž Luxorského chrámu se nalézá **Luxorské muzeum**. Luxorské muzeum je sice svou rozlohou menší než proslulé Káhirské, ale svým návštěvníkům může přesto nabídnout bohatou sbírku archeologických nálezů, které jsou systematicky prezentovány. Další výhodou je klidné prostředí na rozdíl od muzea v Káhiře, které je téměř neustále narvané k prasknutí. Obdivovatelé Tutanchamona, přestože téměř všechny nalezené předměty, které se váží k tomuto mladému panovníkovi, našly místo svého posledního odpočinku právě v Káhiře, ani zde nepřijdou zkrátka. Mohou zde totiž spatřit modely lodí, panovníkovu postel nebo zlatou hlavu posvátné krávy. Nalézají se tu také mumie některých méně známých panovníků, sochy z různých materiálů, mince, šperky, zbraně a nástroje a jiné vzácné artefakty.

Obrázek 9: Luxorské muzeum- exteriér

Obrázek 10: Luxorské muzeum- interiér

Chrám v Karnaku je tvořen třemi chrámy a je stejně úchvatný jako chrám v Luxoru, jehož rozloha přesahuje 6000 metrů čtverečních. Přístupová cesta je lemovaná sfingami s beraními hlavami a ústí do Velkého Amonova chrámu, který je ústřední budovou celého komplexu a který v sobě ukrývá několik dalších chrámů zasvěcených panovníkům, mezi něž patří Amenhotep II, Ramesse II, Thutmos III a také bohu Ptahovi. Nalezneme v něm i posvátné jezero a nezastřešené muzeum. Na obou bocích toho chrámu se nachází další chrámy, severně je položený menší Amonův chrám a jižně je položený chrám Ramesse III. s dalším posvátným jezerem. Pro obdivování historických odkazů tohoto místa je výhodné jej navštívit časně z rána nebo v odpoledních hodinách. Pro vychutnání jedinečné, ohromující a strhující podívané je ovšem doporučováno se znovu vrátit na noční zvukovou a světelnou show, která v přihlížejících zatajuje dech.

Na západním břehu asi 10 km od samotného Luxoru se v blízkosti vesnice Kurna, se nacházejí v lokalitě zaniklého chrámu faraona Amenhotepa III. dva volně stojící, zubem času ohlodané, **Memnonovy kolosy** bez obličejů.

Obrázek 11: Memnonovy kolosy

Dále se tu nachází **Medínit Habu** neboli další chrám Ramesse III., k němuž je přístup poměrně dobře značený. Jeden z posledních architektonických počínů faraonů je význačný svou sloupovou síní se třemi pilíři, vnitřní svatyní a vnějšími reliéfy, které znázorňují Ramessovo vítězství nad mořskými národy.

Ramesseum je další z dochovaných staveb této oblasti a je to původně zádušní chrámová stavba, u níž se nachází i zřícený kolos Ramesse II.

Hatšepsutin chrám nazývaný též **Dér el-Bahrí** je zádušní chrám egyptské královny, jejíž jméno nese. Tato panovnice byla výjimečná tím, že jako první žena samostatně vládla Egyptu, s čímž se nikdy nesmířil její nevlastní syn Thutmose III., který po ní převzal trůn a který nechal zničit velkou část jejich chrámů. Ani tento Hatšepsutin chrám nebyl výjimkou, naštěstí z této skvostně zdobené budovy nechal Thutmose III. pouze odstranit obrazy, na kterých byla jeho nevlastní matka zobrazena. Mnohem později se

toto místo stalo křesťanským klášteřem a získalo nové jméno Dér el-Bahrí.

Obrázek 12: Hatšepsutin chrám

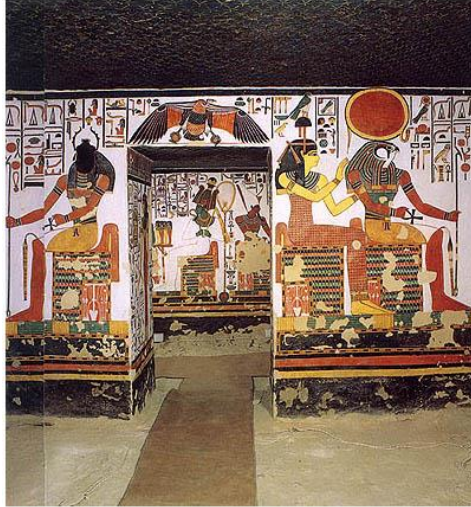
2.2.1 Údolí královen

Údolí královen je místem posledního odpočinku více než 70 členů královské rodiny především ženského pohlaví a několika princů, které se nalézá zhruba 1,5 km západním směrem od chrámu Ramesse III. Bylo zde nalezeno mnoho hrobek, které se svou velikostí nemohou pokládat za rovnocenné s hrobkami králů, ovšem jejich vybavením a atraktivitou ano.

Mezi nejnádhernější hrobky, které lze v Egyptě spatřit, patří bezesporu **hrobka královny Nefertari**, jejímž manželem byl Ramesse II. Výzdoba jejích tří komor vypadá, jako by jí její autoři dokončili teprve nedávno, tak hraje všemi barvami.

Dalším zajímavým místem v této lokalitě jsou **Hrobky šlechticů**, ale ač jsou méně známé, jejich zhlédnutí je rozhodně velmi doporučované, neboť se zde mohou turisté více dozvědět o všedním životě lidí, kteří zde spočívají. Jedná se o komplex zahrnující asi 400 hrobek, který je rozdělen pro návštěvníky na 5 stanovišť. Hrobky zde byly stavěny od doby 2000 před naším letopočtem až do doby, kdy se v Egyptě vlády ujali Římané.

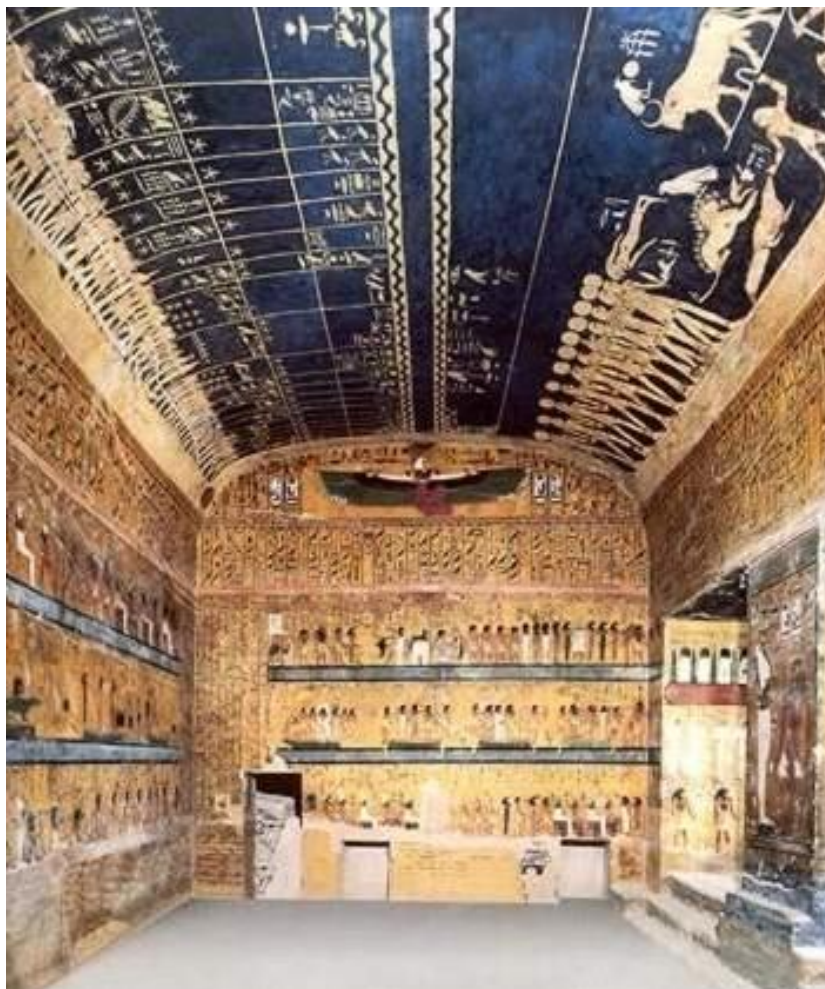
Obrázek 13: Nefertariina hrobka- interiér

2.2.2 Údolí králů

Na první pohled je toto místo vzdálené 7 km od vesnice Stará Kurna jen pouhým vyprahlým a nezajímavým shlukem skal a písku. Přesto však, anebo právě proto, bylo toto místo ideálním pro vybudování několika desítek hrobek významných egyptských faraonů. Neatraktivní skalní stěny dokázali perfektně poskytnout potřebné prostory k vybudování složitých labyrintů chodeb a komor pro přechod panovníkovy duše a těla ze světa živých do světa nesmrtelných. Přes veškerou snahu staroegyptských architektů o neproniknutelnost do těchto objektů zvenčí, byla většina hrobek vykradena, často i záhy po uložení ostatků vladaře. Přesto je zde mnoho pozoruhodností, které stojí za to si prohlédnout.

Nalézají se tu hrobky Sethiho I., Sethiho II., Ramesse VI., Ramesse IX., Merneptaha, Amenhotepa, Tutanchamona a dalších.

Hrobka Sethiho I. prošla rozsáhlou restaurací a je zajímavá svými reliéfy na stěnách a posvátnými texty na stropěch.

Obrázek 14: Hrobka Sethiho I.

Hrobka Ramesse VI. zase láká zlatými dekoracemi na stěnách pohřební komory, které pochází ze známé Knihy mrtvých a je tu možné spatřit i kamenný sarkofág, v němž byla uložena mumie panovníka.

Bezpochyby nejznámější hrobka, nalezená roku 1922 britským archeologem Howardem Carterem, pařící **Tutanchamonovi**, paradoxně nemá již návštěvníkům, příliš co nabídnout, neboť její obsah je téměř celý k vidění v Káhirském muzeu a hrobka samotná není nijak významně zdobená.

2.2.3 Dolní Nil

Úrodná oblast Dolního Nilu se táhne podél řeky od Káhiry, jižně až po Luxor. Nachází se zde mnoho památek datovaných od „faraonského“ období až po středověk.

Pro turisty byla pro jejich pozorování nejvhodnější přeprava parníky, které se po řece denně plavily. V devadesátých letech minulého století bylo však území mezi Míniou a Asjútem domovinou pro islámské extremisty a v roce 1997 byla islámskými extremisty v Luxoru zavražděna skupina turistů a od tohoto způsobu cestování bylo upouštěno a na dlouhé období byli turisté svými ministerstvy zahraničí před cestováním do těchto končin varováni.

Kena a Dendra

Asi 60 km severně od Luxoru se nachází město **Kena**. Toto poměrně velké město je dopravním uzlem na cestě do Káhiry. Je odtud blízko do **Dendry**, kde se nachází významný **chrámový komplex zasvěcený bohyni Hathor** a **chrám zrození bohyně Eset**.

Na sever od chrámu leží **koptská bazilika** z pátého století.

Abydos

Asi 80 kilometrů jižním směrem od Sohágu se nachází komplex několika chrámů v blízkosti vesnice Abydos.

Monumentální **chrám Sethiho I.**, byl založen faraonem z XIX. dynastie, jehož jméno nese ve svém názvu. Chrám je zdobený kartušemi se jmény panovníků v Galerii králů, která je zde umístěna, dalšími atraktivitami jsou například fresky ve vnitřní hale. Dalšími chrámy víceméně v ruinách jsou: chrám Ramesse II. a Usirův chrám.

Asjúť

Dalším obchodním centrem na cestě po proudu Nilu leží obchodní město Asjúť. V blízkosti **Asjútu** bylo v minulosti postaveno několik koptských klášterů.

Jedním z nich je padesát kilometrů od města vzdálený **Dér Muharrak** neboli Spálený klášter. Spálený klášter ve svých zdech ukrývá jeskyni, kde prý po nějaký čas žila Svatá rodina při své cestě po Egyptě a kapli, která byla postavena v 8. století. Bílý klášter, v arabštině nazývaný **Dér el-Abjad**, ležící několik desítek kilometrů jižně od Asjútu a jen 5 km od města Sohag. Klášter založený v 5. století bývá každoročně

v červenci zastávkou náboženské poutě. Mniši zde stále žijí, i když se jejich počet z původních až dvou tisíc snížil na několik desítek a funguje zde i škola pro koptské děti.

Jen o 4 kilometry dále stojí **Dér el-Ahmar** neboli Rudý klášter, pojmenovaný podle svého červeného obložení.

Mínia

Při cestě dále severněji asi po 120 km od Asjútu dojedeme do centra obchodu, města **Mínia**, které je nechvalně známé jako hnízdo islámských fundamentalistů a není příliš doporučené toto město navštěvovat.

Fajjúm

Pokud se vydáme od Mínie asi 150 km severně a do Káhiry zbývá asi 100 km jihozápadním směrem, dorazíme do zelené enklávy Fajjúm, která je více než dvěma tisíci kanálů zásobována vodou. Díky tomuto zavlažovacímu systému je zde půda velmi úrodná. Asi 40 km severně od Fajjúmu se prostírá přírodní vodní zásobárna vody, **nádrž Birkít Kárun**. Asi 30 kilometrů na sever od města Fajjúm leží pozůstatky středověkého města **Karanis** se dvěma chrámy a také menší muzeum s archeologickými nálezy z toho místa.

Zříceniny města **Dimeh el-Siba** jsou dostupné během výletů na džípech nebo člunech. K vidění jsou zde základy městských domů, ulic, hradeb a také chrám bohyně Eset a boha Soknopaia. Dalším zříceným městem je **Kasr Kárun**. Volně přístupným městem vzdáleným asi 20 km od Fajjúmu je **Medínit Madi**, zde se dochoval chrám obklopený sfingami a ruinami starého města, které byly postaveny z nepálených cihel.

2.2.4 Káhira

Asi netřeba připomínat, že Káhira je hlavním městem Egyptské republiky a je také centrem vzdělanosti, administrativy, kultury, náboženství a všeobecně je středobodem celé říše a její navštívení během pobytu v Egyptě by rozhodně neměla být opomenuta. Káhira se svými 18 až 23 miliony obyvatel je největším městem afrického kontinentu. Údaje o počtu obyvatel se velmi různí a v téměř všech pramenech se dozvídáme jiný údaj, od delegátky jsem se v době, kdy jsem Egypt navštívila,

dozvěděla, že přesný počet obyvatel není možné prakticky zjistit a také to, že během dne, je ve městě až o několik milionů lidí více a to z důvodu toho, že sem jezdí za prací.

Asi první čeho si návštěvník všimne, jsou vysoké ušmudlané budovy a tisíce aut. Je známo, že káhirští řidiči jsou jedni z nejzkušenějších a také nejobratnějších. Auta na tříproudé silnici jeli vedle sebe běžně a téměř neustále v pěti řadách, přibrzdžovali, rozjížděli se a bez přestání troubili, halekali a gestikulovali na sebe. Sluncem rozpálené ulice, ohraničené opravdu vysokými zaprášenými budovami, byly plné davů převážně místních. Rozhodně tu oproti evropským metropolím bylo méně cizinců, kteří se ve městě příliš individuálně neprocházeli, jen ta nejznámější místa byla hodinu od hodiny zaplavena skupinami návštěvníků s průvodci.

Srdce Káhiry je zelené a to díky protékajícímu Nilu, uprostřed něhož se nachází **ostrov Gezira**, kde se mimo jiné sídlí přes 20 zahraničních ambasad, obrovský sportovní areál, **Káhirská věž**, několik muzeí a také proslulá **Káhirská opera**. Jižněji od Geziry se nachází menší **ostrov Roda**, který je o poznání méně zelený i méně administrativně zatížený, je tu nemocnice, několik mešit a na úplném kraji jižního cípu je umístěn odvěký nástroj pro měření hladiny Nilu- **Nilometr**.

Káhirská věž

Z této 187 metrů vysoké věže se turistům nabízí nádherný pohled na hlavní město. Během zimních dnů, kdy výhled nekazí smog, je možné dohlédnout až k pyramidám v Gíze. Pohled na noční osvětlené město je více než romantický.

Obrázek 15: Káhirská věž

Midan el-Tahrír

Pokud se z ostrova Gezira vydáme východním směrem po ulici Kubri Qasr el Nil přes most, dostaneme se na asi nejnámější náměstí Káhiry, které nese název Midan el-Tahrír. Toto náměstí bylo již v minulosti centrem, kde se konaly nejrůznější oslavné průvody, ale také protesty. Do paměti téměř celého informovaného světa, se toto náměstí dostalo především díky obrovským, téměř nekončícím, demonstracím, které počaly v roce 2011 jako důsledek snahy o sesazení prezidenta Mubaraka a snahu o nastolení demokracie.

Obrázek 16: Midan el Tahrir v roce 2009

Káhirské muzeum

Na severu náměstí Midan el-Tahrír se nachází nejnavštěvovanější egyptské muzeum, kde jsou uloženy nejrozsáhlejší archeologické nálezy staroegyptské říše. V přízemí této budovy se nachází exponáty z období Staré, Střední i Nové říše a do tohoto prostoru jsou zařazeny i nálezy z helénistického a římského období. První patro je věnováno nálezům z Tutanchamonovy hrobky, kde mohou návštěvníci pohlédnout, skrz skleněnou vitrínu, do očí zlaté Tutanchamonově posmrtné masce. Osobně byl pro mne tento zážitek asi nejsilnější. Nachází se tu i sál mumií s ostatky některých egyptských panovníků. Rozhodně bych doporučila navštívit Káhirské muzeum individuálně a ne ve skupině v rámci organizovaného zájezdu s přesným časovým harmonogramem, neboť tato památka si vyžaduje mnohem větší časovou rezervu, než jaká je k dispozici při tomto typu výletů.

Obrázek 17: Káhirské muzeum

2.2.5 Středověká Káhira

Při postupu městem dále východním směrem se vstoupí do části města se středověkými památkami.

Saladinova citadela

Na Saladinově náměstí se nachází soubor rozlehlých opevnění, který je dílem kurdského muslima Salah ad-Dína, který Egyptu ke konci 12. století vládl. Uvnitř citadely se nachází mešity a muzea.

Alabastrová mešita

O stavbu této náboženské budovy ve stylu užívaném v Osmanské říši, která dominuje mohutnou kopulí a štíhlými minarety, se zasloužil modernizující vládce Egypta Muhammad Alí. V její blízkosti stojí také vládcův palác, kde se nachází sbírka obrazů vyobrazující portréty pašů, kteří stáli v průběhu 19. století v čele této země, dále **palác Harim**, kde je ke zhlédnutí **Vojenské muzeum**, **Muzeum kočárů** a také **Národní policejní muzeum**.

Obrázek 18: Alabastrová mešita za zdmi Saladinovy citadely

Ibn Túlúnova mešita

Jižně od Národního policejního muzea se nachází obdivuhodná mešita pocházející z devátého století. Má osobitý minaret, který vyniká vnějším točitým schodištěm a prostorné nádvoří, kam pětkrát denně muezzin svolává tisíce věřících.

Dalšími zajímavými mešitami v této části Káhiry jsou i **mešita sultána Hasana** a **Modrá mešita**, která získala toto jméno díky svému keramickému obložení.

Báb el-Zuwajla

Jedním z pozůstatků historického opevnění je i Báb el-Zuwajla, která je jednou z pouhých tří dochovaných bran z původních šedesáti. K bráně patří i mešita a dva minarety z Rudé (Muajadovy) mešity.

Jen několik bloků od Muajadovy mešity se nachází Muzeum islámského umění, kde je možné se seznámit především s uměleckými řemesly a technikami užívanými muslimskými umělci.

Al Azhar

Tento název je společný, jak pro pět tisíc let starou univerzitu s více než dvěma desítkami tisíc studentů, tak i pro mešitu, která je zároveň i teologickou fakultou a je zde vyučován islám.

Bazar Chán el-Chalíli

Jen několik bloků západně od Al Azhar se nachází další známá atrakce hlavního města Egypta a to bazar Chán el- Chalíli. Tento obrovský trh poskytuje příležitost pro zakoupení nejrůznějších předmětů a surovin již od středověku. Mezi nejzajímavější předměty patří jistě věhlasné arabské parfěmy, které mají zcela jiné složení, než na jaké jsme z našich končin zvyklí, dále umělecké předměty jako jsou mosazné nádoby, sošky z různých materiálů, oděvy rozličných barev, vodní dýmky nebo třeba typické hudební nástroje a koření. Pro zpříjemnění obchodů, při jejichž realizaci je smlouvání naprostou nutností, mnoho obchodníků zve své potenciální klienty na sladký černý čaj, který bývá podáván v malých zdobených skleničkách.

Karafat el-Šarkíja

Smrt je nutným zakončením života každého z nás a tak jako na většině míst na světě je místům posledního odpočinku nebožtíků věnováno i zde náležité pocty a to již od starověku. V místě, které nese název Karafat el-Šarkíja, neboli Město mrtvých, ovšem nenajdeme sarkofágy s vyschlými mumiiemi, jak by se na tuto zemi očekávalo, ale tradiční moderní hřbitov. Vzhledem k vysokému počtu lidí, kteří v tomto městě po staletí žili, je zde hřbitovů samozřejmě několik a jsou rozlehlé. Zajímavým hřbitovem je jistě Východní hřbitov, který leží jižně od Saladinovy citadely. Zde si můžeme všimnout markantních rozdílů mezi hrobkami a náhrobky bohatých chalífů, kteří jsou zde pohřbeni vedle obyčejných lidí, jejichž ostatky jsou uloženy ve značně chudě zdobených hrobech, někdy i bez náhrobků.

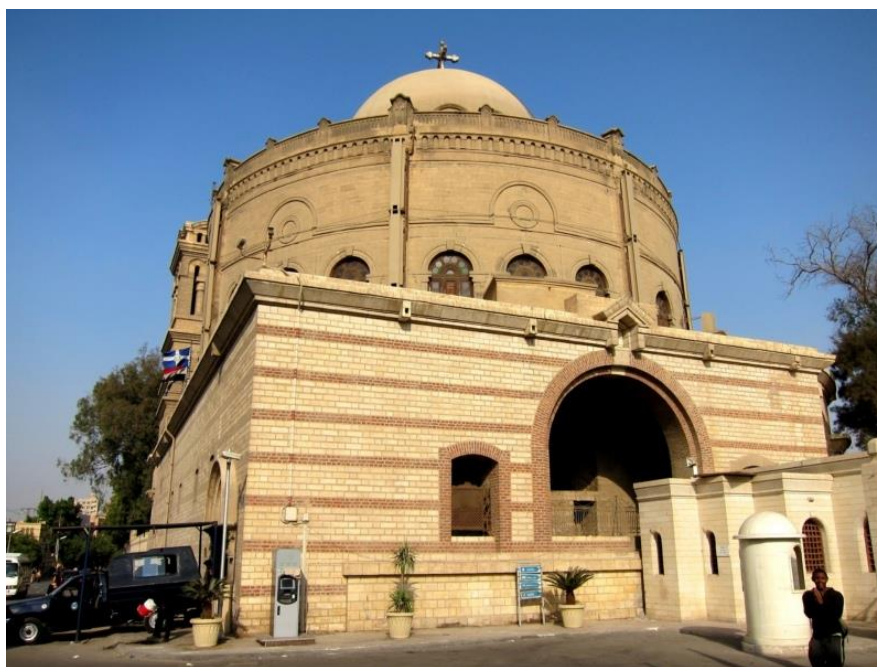
2.2.6 Koptská Káhira

Jelikož Koptští křesťané tvoří kolem deseti procent egyptské populace a Káhira je odvěkým náboženským centrem, tak se zde nachází i koptské čtvrti a mnoho památek spojených právě s tímto náboženstvím. V Káhiře je takových center hned několik, bohužel mnohem méně než v minulosti, protože mnoho původních kostelů bylo přestavěno na mešity, zničeno, nebo ponecháno vlastnímu osudu.

Větší shluk kostelů najdeme ve čtvrtích, jako jsou: Geziret Badran a Ghamra v severní části centra Káhiry, poblíž bazaru Chán el-Chalíli, v Gíze a nejvíce památek, které budou zmíněny v textu níže, leží na jihu Káhiry, poblíž východního břehu řeky Nil na pevnině hledící přes řeku na ostrov Roda v blízkosti stanice metra Mar Girgis.

Kostel sv. Sergeje (Abú Sarga)

Traduje se, že v místě, kde byl v 5. století založen tento kostel, našla útočiště Svatá rodina při svém útěku do Egypta. Jedná se o jednu z nejstarších koptských památek v Káhiře.

Obrázek 19: Kostel Abú Sarga

Kostel sv. Barbory

V kostele, stojícím zde od 11. století, se nachází ostatky svatořečené mučednice Barbory, umučené Římany ve 3. století, kteří křesťany pronásledovali.

V blízkosti kostela se nachází i **Ben Ezrova synagoga**, která byla pravděpodobně původně kostelem a jejíž vchod je zdobený pěticípou Davidovou hvězdou.

Obrázek 20: Interiér kostela sv. Barbory

Kostel el-Moallaka

Kostel pocházející z 10. století je zasvěcený Panně Marii a říká se mu také Zavěšený nebo Visící kostel. Tato pěti lodní stavba je postavena na skále a vyniká svým vyřezávaným dřevěným interiérem s oltářem z cedrového dřeva dekorovanými slonovinou a perletí.⁶

Obrázek 21: Kostel el-Moallaka

---

⁶ (informace z <https://www.adventura.cz/zeme/egypt/> ze dne 18.7.2015)

Koptské muzeum

V blízkosti výše zmíněných kostelů se nachází i Koptské muzeum, které nabízí svým návštěvníkům jedinečnou možnost prohlédnout si nejbohatší sbírku předmětů vztahující se k víře Koptů na území Egypta a prostřednictvím rozličných náboženských obrazů, ikon, předmětů užívaných během liturgie, rukopisů a řezb do kamene nebo dřeva. Exponáty pocházejí z různých časových úseků, od římské doby přes středověk až po blízkou minulost. Část Koptského muzea v sobě zahrnuje i římské hradby- dvojici věží, které byly dříve součástí římské pevnosti, kterou nechal postavit římský císař Octavianus.

2.2.7 Gíza

Tato oblast s významnými středověkými památkami se nachází asi 11 km jihozápadním směrem od káhirského centra. Můžeme tu obdivovat tři hlavní pyramidy a několik menších, které obklopují ty velké. Pyramidy začaly být budovány za vlády faraona Džosera ze třetí dynastie v Sakkáře.

Obrázek 22: Pohled na pyramidy v Gíze

Velká Chufuova (Cheopsova) pyramida

Největší z pyramid v Gíze je vápencová Chufuova pyramida, jejíž vrchol dosahuje výšky 147 metrů. Uvnitř této prosté a nijak nezdobené pyramidy je Velká galerie, kterou se vchází do královny komory, kde je uložen prázdný sarkofág. V blízkosti pyramidy se nachází další tři malé pyramidy, které jsou souhrnně označovány jako Pyramidy královen, kde byla uložena těla manželek a sester tohoto panovníka. Pyramidy královen jsou obklopeny malými vyvýšenými hrobkami, kterým se říká dle typu- mastaby.

Poblíž Chufuovy pyramidy se nachází menší skleněné **Muzeum slunečního člunu**, kde je uložena pohřební bárka, která byla nalezena u pyramid v roce 1954.

Rachefova (Chefrénova) pyramida

Druhá největší pyramida patřila Rachefovi a svými 143 metry, vyšším podložím a poměrně zachovalým obložením z lesknoucího vápence se Chufovově pyramidě svou velkolepostí téměř vyrovnává. Ani tato pyramida neoplývá významným interiérem. Rachefovi patřily i dva chrámy v tomto místě, jeden stojí v ruinách hned vedle jeho pyramidy, druhý dělá dodnes společnost Sfinze a je nejlépe zachovalým chrámem v této oblasti.

Menkaurova pyramida

Tato nejmenší pyramida stojí jihozápadně od Rachefovy a Chufuovy pyramidy, svých větších sester. Měří 66 metrů a v jejích rudých žulových zdech je jasně viditelný otvor, který vyhloubili hledači pokladů. V roce 1817 byla, k úžasu všech, v této pyramidě britskými archeology nalezena pohřební komora, která stále chránila sarkofág svého pána. Ten se však shodou náhod nedochoval, neboť se během své přepravy do Británie v lodi, která jej převážela, potopil. Historikové tak obdrželi první záminku k vymyšlení legendy o tom, že hledači faraonských pokladů budou prokleti.

Sfinga

Asi nejzáhadnějším monumentem, který můžeme v Gíze spatřit, je Velká sfinga. Tento vápencový útvar vytesaný ze skály v podobě ležícího lva s hlavou faraona

Rachefa sahá do výšky 20 metrů. Nikdo nedokáže s určitostí definovat její význam nebo úlohu, můžeme se proto jen domnívat, proč byla vytesána právě zde. Sfinga byla během staletí značně poškozena, například Turci jí dělem odstřelili vous, který je nyní k vidění v Britském muzeu. Sfinga byla v 90. letech rozsáhle restaurovaná a v roce 1998 byla znovu odhalena veřejnosti.

Obrázek 23: Sfinga

2.2.8 Sakkára

V této klidnější lokalitě, vzdálené od hlavního města asi 30 kilometrů jižně, se turistům nabízí klidnější atmosféra pro obdivování starověkých děl faraonů.

Najdeme tu **Džoserovu pyramidu**, která je jedinečná svým stupňovitým tvarem zikkuratu a také tím, že je nejstarší, neboť panovník III. dynastie Džoser si ji nechal postavit již kolem roku 2700 před naším letopočtem. Pyramida je obklopená zdmi, mastabami z nepálených cihel a plochami s vlysy, které přinášejí obrazy z dějin vážících se k tomuto panovníkovi a jeho počínům.

Poblíž Džoserovy pyramidy se nachází zvenku poškozená **Venísova pyramida**, jejíž interiér ovšem stojí za zhlédnutí, neboť je vyzdobena mnoha hieroglyfickými nápisy vztahujícími se ke kultu boha Usira.

Zajímavou stavbou je také **Mererukova mastaba** stojící poblíž menších **pyramid** faraonů **Veserkafa a Tetiho**. Hrobka vezíra ze čtvrté dynastie Mereruka obsahuje více komor a jejich stěny jsou vyzdobeny scénami přibližujícími každodenní život vezíra Mereruka, zachycují například lov rozličné zvěře nebo trávení volného času hraním her.

Je doporučeno také navštívit **mastabu Tiho, Achtihotepa a Ptahhotepa** protože oplývají zajímavými reliéfy s hieroglyfickými nápisy a scénami ze života.

Memfis

Memfis je bývalé hlavní město Staré říše a udrželo si i status největšího města Dolního Egypta až do doby, kdy byla Ptolemaiovcí založena Alexandrie, která se záhy stala jak hlavním, tak i největším městem této části země. Město bylo panovníkem Menim založeno v místě, kde se Nil rozlévá z údolí do své delty a odhaduje se, že bylo prvním městem, které sloužilo jako sídelní, na světě. Bohužel, památek se tu nachází jen málo, většina byla zničena přívalovými vlnami Nilu a tak jsou zde k vidění například **mumifikační jámy**, které byly využívány při mumifikaci posvátných býků Ápisů nebo **kolos Ramesse II**, který byl odhalen spolu s další sochou v Memfidě v roce 1820

2.3 Církevní památky

Dér Amba Antonius

Tento klášter, který se nachází ve Východní poušti u silniční tepny spojující Hurghadu a Suez, byl založený ve 4. století pod skalními převisy. Klášter vyniká, jak svými vysokými zdmi, jejichž původ se datuje do desátého století, tak i kostelem, který vznikl o zhruba dvě stě let později, v jehož interiéru můžeme vidět zajímavé fresky. Poblíž tohoto kláštera, který je zasvěcen svatému Antonínovi, který byl prvním křesťanským poustevníkem, se nachází i menší klášter svatého Pavla, jenž připomíná útěk tohoto světce do pouště v období pronásledování křesťanů.

Obrázek 24: Dér Amba Antonius

Další církevní památky jsou popsány v jednotlivých podkapitolách, viz. 2.2.5 Středověká Káhira, 2.2.6 Koptská Káhira.

2.4 Přírodní památky

Suez

Suez se nachází v severní části Suezského zálivu a jeho částí je i přístavní část města Port Taufík. Město Suez není samo o sobě příliš atraktivní, neboť nejen že je zahlceno chemickými továrnami, průmyslovými budovami a rafinériemi, ale také bylo velmi poničeno egyptsko-izraelskými válkami v sedmdesátých letech 20. století. Význam Suezu je hlavně v jeho funkci důležitého dopravního spojení Dolního Egypta a Suez.

Poblíž města se ovšem nachází významná technická památka 167 km dlouhý a téměř kilometr široký **Suezský průplav**, postavený v 19. století stavitelem Ferdinandem de Lesseps, který pocházel z Francie.

Tato pozoruhodná stavba je tvořena řadou umělých kanálů a přírodních solných Hořkých jezer. Byla provedená ve stylu civilního inženýrství a její zhotovení se naneštěstí neobešlo bez lidských obětí, proto je zde také jejich památník. Kanál byl uzavřen v době egyptsko-izraelské války, ale nyní je opět v provozu a v plné kompetenci egyptských úřadů.

2.3.1 Oázy v Západní poušti

Jedná se o takřka neobydlenou oblast na západě Egypta, která přímo sousedí s Libyí a kde nacházíme život pouze na menších územích se spodní vodou. Žijí zde kočovní beduíni vedle stálých obyvatel oáz, jejichž jedinečný a rozdílný způsob života je magnetem pro zvědavé cestovatele.

Charga

Charga je město disponující letištěm, vzdálené asi 240 km západně od města Asjút. Stalo se centrem nepříliš úspěšného vládního projektu Nové údolí, jehož cílem bylo v polovině 20. století zavodnit tuto lokalitu a vytvořit tak větší plochu úrodné půdy, která by dala větší možnost obživy místním obyvatelům. Město poskytuje návštěvníkům

dobré útočiště a je možné v něm, mimo jiné, zavítat do dvou chrámů- **chrámu v Hibis** a **chrámu Nadura**.

Dachla

Téměř 200 km od Chargy se nachází oáza Dachla, která zahrnuje asi 12 menších vesnic, které jsou zavlažované stovkami jezer a pramenů. Jednou z nich je i osada **Mut**, kde je možné obdivovat staré město a citadelu. V této oáze byly prováděny i archeologické výzkumy, které přinesly světu památky z dob faraonů i z římského období v lokalitě s názvem **Smint el- Charab**.

Baharíja

Další oázou je Baharíja, která se nalézá 340 km jihozápadně od hlavního města Egypta. Žije zde v několika málo vesnicích a osadách přes 10 tisíc obyvatel a dobrodružné turisty láká svými **horkými prameny** a **Údolím zlatých mumií**.

Faráfra

Faráfra je nejmenší zelenou oázou pulzující životem v Bílé poušti a jak již název pouště napovídá, Faráfra je charakteristická bílým panoramatem vápencových útvarů v jejím okolí.

Síwa

Nejvzdálenější oázou je Síwa, která leží téměř u hranic s Libyí, asi 840 km západním směrem od Káhiry. Do nedávna byla Síwa pro turisty takřka nedostupným územím, neboť zde byl areál vyhraněný pro vojenské účely. Dnes je to vhodné místo pro odvážné dobrodruhy, kteří chtějí poznat tradiční život berberů, kteří zde žijí. Život je zde velmi odlišný od toho tradičně egyptského- dodržují se zde staleté obyčeje, které se týkají všech aspektů života místních obyvatel nosících zvláštní oděv, vdané ženy nepromluví s cizím mužem a hovoří se tu berberským dialektem. Z památek je zde zajímavá **pevnost Šali**- citadela, stojící v centru města Síwa a **pozůstatky Amonova chrámu** ze 7. století před naším letopočtem, který byl v dobách své největší slávy proslulý věštírnu, kam si pro radu přišel i Alexandr Veliký. Šest kilometrů od města se nachází uprostřed slaneého jezera **Birkit Síwa zelený Ostrov fantazie**.

2.3.2 Delta Nilu

Toto území, kde se Nil rozšiřuje do své delty, odkud dál míří do Středozemního moře, je od pradávna nejúrodnější částí země. Vody Nilu ovšem způsobily to, že se zde nedochovalo velké množství historických památek, neboť většina z nich buď skončila pod nánosy úrodné půdy, nebo byly rozmělněny zpět v bahno, protože část z nich byla vystavěna z nepálené hlíny.

Největším městem této oblasti a zároveň druhým největším městem země je Alexandrie. Město bylo založeno ve 4. století Alexandrem Velikým, po němž je také pojmenováno, nejvíce vzkvétalo v římském období a do padesátých let minulého století, kdy zde začal uplatňovat svou politiku znárodnování prezident Násir, bylo domovem hlavně cizích menšin a to především Řeků, Židů, Italů a Francouzů, kteří z velké části, díky zkonfiskování majetku, zemi opustili. Město je také významným přístavem ve Středozemním moři.

V historickém centru města, které je situováno v severní části mezi Východním a Západním přístavem, se na výběžku mezi nimi nachází **Kajtbejova mamlúcká pevnost**, ve které je nyní umístěno námořní muzeum. Tato pevnost byla v 15. století postavena na místě, kde se v minulosti nacházel proslulý alexandrijský maják, který byl jedním ze sedmi starověkých divů světa a který se nedochoval, protože byl zničen otřesy půdy.

Na západní straně výběžku leží **pohřebiště Anfuši**, kde se z fresek v pěti skalních hrobkách pocházejících z druhého století, dozvídáme o tom, jaký zde byl život za vlády Ptolemaiů.

Mezi náboženské památky v této lokalitě patří **mešita Abú el-Abbáse Mursiho**, která láká svou skvostnou architekturou z 18. století. Uvnitř se nachází hrobka šejcha, po kterém je pojmenovaná. Místo je však přístupné pouze mužům a za podmínky vhodného oděvu.

Z římských památek se zachoval **amfiteátr Kóm el-Dikka** se stupňovitým hledištěm a jevištěm zdobeným mozaikou. Stranou od amfiteátru leží **římské lázně** a římský dům, přezdívaný **Vila ptáků**. Dále je tu **Řecko-římské muzeum**, v němž mimo

sochařských děl, platidel, mumii a dalších zajímavých předmětů, můžeme spatřit úchvatnou žulovou sochu posvátného býka Ápise a busty manželského páru- římského císaře Marka Antonia a egyptské královny Kleopatry.

V Alexandrii nalezneme i **katakomy**, vyhloubené v druhém století a které leží ve třech patrech a jsou dekorovány sochami a vlysy s tematikou mísící egyptské a řecko-římské kulturní vlivy.

Asi 16 kilometrů východně od Alexandrie najdeme výrazně zdobený palác Montaza, obehnaný nádherným parkem a skvostnými zahradami s rozlohou 150 hektarů. V tomto zeleném místě tráví svůj volný čas místní obyvatelé i turisté.

Dalším oblíbeným výletním místem v této oblasti je **Abú Qir**. Město bylo v minulosti dějištěm dvou napoleonských bitev v letech 1798-1799.

Západním směrem asi 45 km od Alexandrie se nachází město **Abu Sir**, kde nalezneme **Usirův chrám**, dále **vesnička el-Alamejn**, kde se odehrály významné bitvy Druhé světové války v roce 1942 a v níž se nachází **vojenské muzeum a hřbitovy**.

2.3.3 Wádí Natrún

Wádí Natrún je oáza u pouštní dálnice vzdálená asi 20 km širokým pouštním pásmem od delty Nilu. V tomto místě bylo v minulosti těžené natrium, užívané při mumifikaci a dováželo se do všech koutů země. Nyní je jedním z posledních významných center koptských křesťanů a je tu několik náboženských památek.

V této oáze leží klášter **Dér es-Suriján**. Je velice zajímavý výzdobou svého exteriéru i interiéru, obdivovat zde můžeme fresky v **kostele el-Adra**, z 10. století, zasvěceného Panně Marii. Dalšími kláštery jsou i **Dér Abú Makar** a také klášter **Dér Amba Baramus** z 9. století. **Dér Amba Baramus** je chráněný zdmi sahajícími až do výše 10 metrů a skrývá i jeskyni, která byla místem pro přebývání koptských poustevníků.

3. Význam cestovního ruchu pro Egypt

Význam cestovního ruchu (CR) pro Egypt je veliký, abychom blíže pochopili, proč se lidé o Egypt zajímají v dnešní době, je vhodné zmínit a připomenout důležité historické události a období, které území Egypta po tisíce let utvářely.

3.1 Společensko – politický vývoj

3.1.1 Počátky egyptské kultury

Archeologické nálezy v údolí Nilu dokazují, že tamější obyvatelé používali kamenné nástroje již kolem šestého až sedmého tisíciletí před naším letopočtem, o tři tisíce let později přejal vládu nad touto komunitou první známý panovník Meni.

„Meni a dvě dynastie, které po něm následovaly, vládly čtyři století z hlavního města Memfidy jižně od dnešní Káhiry. Za tu dobu sjednotily Dolní a Horní Egypt a vytvořily ze směsice kmenů v údolí první velkou říši na světě.“⁷

Stará říše

V období mezi 2700 až 2180 př.n.l. bylo hlavní město Staré říše stále v Memfidě a na základě zakázek zadávaných vládci III. až VI. dynastie se začaly v Gíze, Sakkáře, Abúsíru a dalších místech stavět chrámy, hrobky a první pyramidy. Faraon, který vládl zemi, byl poddanými považován za poloboha s absolutní mocí ve všech sférách, ať už se jednalo o armádu, světské záležitosti, nebo o náboženství. Faraon, který vyžadoval pevnou organizaci práce a úředníků, dokázal z úrodné půdy v ideálních klimatických podmínkách Nilu vytěžit maximum a díky tomu efektivně využil volných pracovníků ke stavbě monumentálních náboženských staveb a chrámů.

Za vlády IV. dynastie byly postaveny velké pyramidy v Gíze, mezi které patří Chufevova, Rachevova a Menkaureho pyramida.

V této době se začal rozmáhat i zahraniční obchod s komoditami jako je zlato, dřevo, otroci nebo slonovina z Arabského poloostrova a dnešního Somálska.

---

⁷ *Turistický průvodce Egypt, Robin Gauldie, ISBN 978-80-7321-367-1, str. 13*

Střední říše

Před nástupem Střední říše musela země projít tzv. přechodným obdobím (2180-2046 př. n. l.), kdy faraon ztratil svou ústřední moc, a příležitosti se chopili provinční guvernéri a nastalo období vzdoru a chaosu.

Kolem roku 2000 př. n. l. se egyptská říše potýkala s válčením faraonů z IX. a X. dynastie, kteří sídlili v Herakleopoli (poblíž dnešního Asjútu), s faraony z XI. dynastie, kteří byli v zápolení úspěšnější, převzali vládu a hlavní město přestěhovali do Théb (dnešní Luxor). Abydos v Horním Egyptě se stal centrem náboženského kultu boha Usira. Vláda thébských králů přinesla mnohé reformy, stabilizaci země a rozvoj především v oblasti zemědělství- fajjúmská oblast se začala díky své fertilitě a novým zemědělským zákonům stávat stále bohatší a bohatší. Účinné expanze jižním směrem přinesly Egyptu část území Núbie a díky tomu i významnou pozici mezi předními obchodníky hlavně v oblasti Rudého moře a na Blízkém východě.

V dalším století se Egypt potýkal s nájedzy Hyksósů, národu válečníků, který vnikal do země přes Sinaj a Palestinu a vynikal v boji s bronzovými zbraněmi, koňmi a válečnými vozy, které byly pro tehdejší Egypt novinkou. Hyksósové postupovali od delty Nilu k jihu. Zastaveni byli až Ahmosem I., který byl zakladatelem XVIII. dynastie a jehož panováním končí toto tzv. druhé přechodné období a začíná éra Nové říše.

Nová říše

V období Nové říše egyptští faraoni dosáhli největšího rozmachu své moci, když ovládali území od Súdánu až k Eufratu (oblast nynějšího Íráku). V této době také usedá na trůn první samostatná panovnice Hatšepsut, podpůrkyně velkolepých stavebních děl, mezi něž patřily chrámové komplexy a památníky.

Její následovníkem byl faraon Thutmos III., který taktéž pocházel z XVIII. dynastie, který ovšem část jejího architektonického snažení, ve snaze upevnění a zviditelnění vlastní moci, zničil. Vláda Thutmose III. byla do jisté míry charakterizovaná jeho postavou vojevůdce a zaznamenala několik úspěšných výbojů proti chetitským králům, později ale přišlo období míru a stabilizace díky sňatkové politice mezi chetitskými a egyptskými královskými rody. Období klidu umožnilo, již rozlehlé a mocné říši, projevit nadání tehdejších architektů a umělců při tvorbě náboženských

památek, které sloužily jako symbol provázanosti osoby panovníka a bohů, kteří v té době, jak se věřilo, měli moc nad životem veškerých obyvatel a jichž bylo nutno si náležitě vážit.

Obrázek 25: Socha znázorňující Thutmose III.

Příkladem může být nádherný a dosud stojící chrám v Luxoru, jenž byl vybudován za vlády Amenhotepa III. a také ještě rozsáhlejší chrám na západním břehu řeky Nil, ze kterého se do dnešních dnů dochovaly pouze Memnonovy kolosy- dvě sedící sochy, které zpodobňují samotného Amenhotepa.

Po Amenhtepovy nastupuje na trůn Achnaton, jehož vláda s sebou na určitou dobu přináší velice závažné změny v náboženském životě jeho poddaných. Achnaton totiž odsouvá do ústraní nejen tradičně vyznávaná božstva, jichž je celá řada, ale na místo nejuznávanějšího boha, jímž byl dosud Amon „dosazuje“ boha Atona, jehož atributem je sluneční kotouč. Ale změny jsou i administrativní, neboť sídlo hlavního města je dle vůle Achnatona z Théb přemístěno do nově postaveného města Achetatonu (poblíž dnešní Tell el- Amarny). Soustředěnost panovníka na centrální politiku a náboženský kult Atona s sebou ale přineslo snížení dohledu na okrajích země a tudíž i „ornou půdu“ pro povstání.

Vyznávání Atonova kultu nemělo dlouhé trvání, neboť po smrti Achnatona zaniklo, přesto se ale jedná o významný počín v období egyptských dějin a my se o něm

dozvídáme z archeologických nálezů. Jedním z nalezených artefaktů je busta královny Nefertiti, která byla Achnatonovu ženou a která se stala symbolem krásy a vznešenosti na dlouhá staletí a druhým archeologickým nálezem je hrobka Achnatonova syna a dědice trůnu Tutanchamona. Smrtí Tutanchamona, který se vrátil k původnímu kultu boha Amona, končí vláda XVIII. dynastie. Dalšími významnými panovníky tohoto období jsou faraoni Sethi a Ramesse II., oba z XIX. dynastie.

Ramesse II., který porazil chetitský národ v bitvě u Kadeše, dal postavit některé památky, které můžeme obdivovat v Egyptě dodnes, jsou to například kolosy v Abú Simbelu nebo chrám který nese Ramessovo jméno- Ramesseum.

S příchodem Ramesse III., který je zástupcem XX. dynastie přichází na konci 12. století před naším letopočtem postupný pokles faraonů, který bude trvat několik staletí. To je způsobeno hned několika důvody- nájezdy mořských národů odražené Ramessem III., výboje Lybijců, boje o politický a ekonomický vliv – které se odehrávaly mezi členy královské rodiny a kněžími Amonova kultu, jejichž úřad byl dědičný.

Během následujících 700 let prošel Egypt velkými změnami. Jeden a půl století drželo v moci Egypt ještě několik faraonských dynastií, během jejichž vlády se hlavní město přesunulo do Horního Egypta a zase zpět do delty Nilu. Poté se Egypt dostal pod nadvládu Núbijců, kteří byli vystřídáni Asyřany. V polovině tisíciletí byl Egypt pohlcen Perskou říší a poté odtržen Řeky o sto let později, což ale Peršanům neubralo na kuráži a Egypt se nevymanil z jejich zájmu, konečnou porážku jim uštědřil Alexandr Veliký roku 332 př.n.l. . který si Egypt krátce podmanil. Po Alexandrovi Velikém se vlády ujal Ptolemaios I. Sótér.

Ptolemaiovci

Během jejich vlády se hlavní město přesunulo do Alexandrie a celá země byla pod silným vlivem helénského osvíceného světa. Díky tomu byla v Alexandrii vybudována věhlasná knihovna, několik chrámů např. v Edfu, Esně a Dendře a jeden z nedochovaných starověkých divů světa- maják na ostrově Pharos.

Doba římská

Zatímco Ptolemaiovci pomocí diplomatických klíčků odolávali římským pokusům o ovládnutí země, nástupkyně Ptolemaia XII Kleopatra VII. se pokusila udržet moc pomocí sňatkové politiky nejprve manželstvím s Juliem Caesarem a poté i sňatkem s Markem Antoniem. Její snahy byly ovšem zmařeny nejprve mocenským bojem na římském císařském dvoře a nakonec i vítězstvím Octaviana u Aktia roku 30 př.n.l. , což vedlo k jeho ovládnutí Alexandrie a posléze i ke společné sebevraždě Kleopatry a Marka Antonia. Výsledkem této milostné tragédie bylo to, že Egypt padl Římanům do spárů a stal se jednou z provincií římského impéria po dlouhých sedm staletí.

3.1.2 Od polyteismu, přes křesťanství až k islámu

Od počátku egyptské kultury vyznávali obyvatelé Egypta **mnohobožství** a nezměnilo se to ani během doby, kdy měli Egypt „pod křídly“ Římané, neboť pantheon jejich bohů byl také velmi obsáhlý. Radikální změna přišla spolu se svatým Markem roku 64, který přinesl do Egypta monoteistické **křesťanství**.

Přestože Egypt, jako součást římského impéria, po jeho rozdělení roku 395 připadl Byzanci a stal se částí východořímské říše. Z hlediska náboženství se většina křesťanů v této zemi hlásí k pravoslavné koptské víře a pokračují tak ve vyznávání a praktikování víry šířené svatým Markem.

Islám zachvátil Egypt již v prvních letech svého vzniku chvatně a nečekaně. Od doby, kdy se prorok Mohammed roku 622 prohlásil za zvěstovatele islámu, uplynulo pouze 18 let a arabští bojovníci za nové náboženství pronikli na území Egypta a roku 640 dobili město Pelusium a o tři roky později i Alexandrii. Během dalších dvou set let se egyptští emíři zodpovídali bagdáskému chalífátu. Jistá vzpoura se odehrála roku 868, kdy se egyptský guvernér ibn Túlún jmenoval svrchovanou hlavou Egypta. Tato samostatnost však trvala pouze po dobu jeho života. Po jeho smrti byla země až do roku 969 pod nadvládou chalífátu v Bagdádu a poté byla dobyta kajruvánskými chalífy. První z těchto chalífů přenesli hlavní město z Tuniska za deltu Nilu, kde založili na počest svého vítězství nové administrativní, náboženské a kulturní centrum země a po svém vítězství ho také pojmenovali al-Kahira (Vítězná).

Doba Saladinova, Mamlúci a Osmanská říše

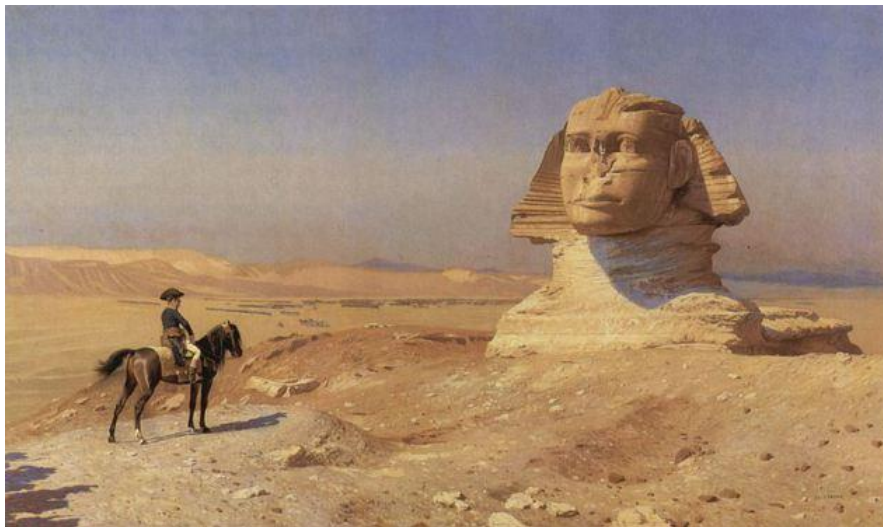
Koncem 11. století se konala první křížová výprava rytířů z Evropy za záchranu Svaté země a Jeruzaléma. Křížáci vytvořili řetěz drobnějších území na pobřeží z Evropy až po Blízký východ. V roce 1099 dobyli Jeruzalém a přibližně o půl století ohrožovali i Egypt, ale byli právě zde zaraženi a poraženi kurdským muslimem Saláh ad-Dínem. Saláh ad-Dín řečený Saladin, se tímto stal vládcem Egypta a v jím nově opevněné Káhiře, nechal vybudovat v srdci města citadelu, kterou můžeme obdivovat do dnes.

Následovníci Saladina vládli na egyptském trůně až do poloviny 13. století. Poté, díky sňatku, přešla vláda do rukou rodiny mamlúků. Vládnoucí **Mamlúkové** pocházeli z řad významných otroků, kteří tvořili vojenské oddíly, a postupně se jim dostalo nejvýznamnějšího postavení a získali největší politickou moc. Toto postavení si udrželi, jako sultánští vládci vládli krutým způsobem plným úskoků a pletich po dobu dalších tří set let až do roku 1517, kdy Egypt dobyl vládce Osmanské říše, turecký sultán **Selim I.** neboť mamlúci se nebyli schopni unifikovat. Během dalších 300 let se tak Egypt stal součástí Osmanské říše a vládli mu istanbulským sultánem jmenovaní guvernéri-pašové.

Napoleon v Egyptě

Od starověku bohatá říše lákala nejen dobyvatele z okolních zemí, nebo Blízkého východu a Malé Asie, ale později se stala objektem zájmu i evropských panovníků. První novodobé myšlenky o podrobení Egypta vzešly z mysli velkolepého válečného стратега **Napoleona I.** Ten chtěl nadvládu nad zemí s mystickou minulostí, především kvůli vlivu na významné obchodní cestě přes Rudé moře až do daleké Indie. Jeho snahy ovšem nebyly úspěšné, jak si francouzský císař zprvu představoval a tak si Napoleon do své rodné Francie přivezl jen pár „suvenýrů“ v podobě několika archeologických nálezů. Díky jeho výpravě v roce 1799 bylo ovšem rozluštno starověké hieroglyfické a démotické písmo na Rossetské desce a díky učencům, kteří Napoleona na jeho výpravě

doprovázeli, se Evropa dozvěděla o podivuhodném životě starověkých Egyptanů a jejich vládců.

Obrázek 26: Napoleon I. Bonaparte před sfingou na obraze od Jeana-Leona Geromea

Muhammad Alí Paša

Poměrně krátký pobyt francouzského vojska v čele s Napoleonem, měl pro Egypt zásadní význam a to decentralizaci moci držené Osmany a podnítil snahy Egyptanů o snahu získat držení země do vlastních rukou. Vládcem se ovšem v tomto období plném zmatků nestal rodilý Egyptan, ale armádní důstojník Muhammad Alí, který byl původu řecko-albánského. Prohlásil se pašou a Egyptu vládl čtyři desetiletí a jeho nástupcové užívali titulu „chedíf“.

Obrázek 27: Muhammad Alí Paša

Kondominium

V druhé polovině 19. století se intenzivně rozvinul mezinárodní obchod hlavně díky evropským koloniím v Asii a rozvíjela se snaha o zrychlení a usnadnění cestování a transportu zboží. A tak francouzský stavitel de Lesseps vytvořil návrh stavby, která spojovala řetězec umělých vodních ploch a přírodních Hořkých jezer a vznikla velkolepá stavba Suezský průplav, jehož realizace byla velice náročná. V době otevření Suezského průplavu roku 1869 byl hlavou Egypta chedíf Ismáíla a jeho neúspěšné řízení financí vedlo k prodeji původních 44 % akcií mezinárodního fondu, který se staral o financování projektu, bankérům ve Francii a Británii, čímž o 7 let později vzniklo francouzsko-britské kondominium⁸. Toto kondominium se od té doby staralo o panovnické záležitosti. Netrvalo dlouho a odvěká soupeřivost mezi těmito dvěma evropskými mocnostmi se musela nutně projevit i ve snaze ovládnout tuto severoafrickou zemi. Velká Británie se proto rozhodla v roce 1882 poslat do Alexandrie vojenskou posádku, aby své postavení v Egyptě posílila a to, spolu s dalšími událostmi vedlo k tomu, že v roce 1914 se Egypt stal protektorátem britského impéria a zůstal jím

⁸ území pod společnou svrchovaností více států- z <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/kondominium> dne 12.7.2015

až do roku 1922, kdy byla země oficiálně prohlášena za království. Nicméně obrana země a Suezský průplav i nadále zůstali v britských rukách.

Pobyt Francouzů a Britů v této zemi ovšem přispěl ke zvýšení zájmu o studium života faraonů a v roce 1880 byl v Káhiře založen archeologický ústav.

3.1.3 Druhá světová válka a vznik moderního Egypta

Po Ismáilovi nastoupil na trůn jeho syn Husejn Kamil, toho vystřídal jeho mladší bratr Fuad I., který byl pro léta 1917-1922 posledním egyptským sultánem a zároveň prvním králem Egypta od 1922 do roku 1936, kdy po jeho smrti přešla moc nad zemí do rukou jeho syna Farúka I., který vládl do roku 1952.

V této době se ovšem Druhá světová válka nevyhnula ani egyptskému území a v Západní poušti probíhaly tvrdé boje mezi spojenci a Italy, které s postupem času nahradili němečtí vojáci. Poslední rozhodná bitva na africké frontě se odehrála u města al-Alamein, které leží 106 km na západ od Alexandrie a přinesla spojencům rozhodné vítězství.

Pouhý rok se mohl titulem posledního egyptského a súdánského krále a vládce Nubie, Darfúru a Kordofánu pyšnit Fuad II., který byl prohlášen králem v pouhém půl roce od svého narození po abdikaci svého otce. Fakticky ovšem samozřejmě nevládl a tak zatímco celá rodina pobývala v exilu v Itálii, Egypt řídila regentská vláda. Všichni tito panovníci byli přímými potomky Muhammada Alího.⁹

Gamal Abdel Násir v čele první egyptské republiky

Od července roku 1953 je Egypt republikou a jako první prezident vládl až do roku 1970 Gamál Abdel Násir. Jeho politické přesvědčení i způsob vlády byli silně nacionalistické, zasloužil se o znárodnění Suezského průplavu a tím i převzetí moci nad jeho kontrolou. To vyvolalo silné odpůrné reakce Francie, Británie a Izraele a přešlo to dokonce k invazím a pokusu o Násirovo svržení. Násir ovšem ofenzívním snahám i díky pomoci z USA a OSN dokázal vzdorovat, což mu přineslo pověst hrdiny v celém arabském světě. Roku 1958 se stal prezidentem Sjednocené arabské republiky, v níž

---

⁹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Muhammad_Al%C3%AD_Pa%C5%A1a ze dne 20.7.2015)

figuroval Egypt, Jemen a Sýrie, ovšem toto spojení trvalo pouhá tři léta. V roce 1967 zachvátila zemi šestidenní válka s Izraelem, známá také jako Suezská krize, která zahýbala s egyptsko-izraelskými hranicemi a na několik let propůjčila Sinajský poloostrov Izraeli.

Památkou, která je dodnes asi nejvíce spojována s osobou Gamála Abdela Násira a jeho kladným vztahem se Sovětským svazem je Velká asuánská přehrada- známá také jako Násirova přehrada- jenž byla dokončena až po jeho smrti a to v roce 1971.

Obrázek 28: Gamal Abdel Násir

Muhammad Anvar Sadat

Muhammad Anvar Sadat byl blízkým přítelem prezidenta Násira a během jeho působení, coby nejvyššího muže země, zastával od roku 1969 post viceprezidenta a po Násirově smrti se stal prezidentem. Jeho politika však byla odlišná od té Násirovy. Odklonil se od spolupráce se Sovětským svazem a naopak se snažil navázat bližší vztahy se západním světem, ovšem averze k Izraeli přetrvávala. Po několika neúspěšných pokusech vytláčit Izraelce ze Sinaje se nakonec pomocí diplomacie podařilo roku 1979 sepsat mírovou smlouvu, v níž se Izrael zavázal k obnovení stavu hranic země k roku 1948. Tento jeho počin, ačkoliv za něj Sadat obdržel Nobelovu cenu míru, byl však trnem v oku Lize Arabských států, které toto brali jako zradu a Egyptu bylo členství

v této organizaci pozastaveno. Sadat byl také tvůrce nepopulárních hospodářských reforem, jejichž dopadem byla inflace a rebelie a byl také nařčen z korupce. Na Muhammada Anvara Sadata, jemuž celým arabským světem nemohla být mírová snažení s Izraelem zapomenuta, byl při každoročním průvodu Káhirou v roce 1981 oslavujícím vítězství nad Izraelem v operaci al Badr, spáchán, muslimskými radikály vedenými Chálídem Islambulím, atentát, který nepřežil. Během atentátu bylo zabito dalších 11 lidí, mezi něž patřilo i několik zahraničních státníků, pravoslavný pop a spousta zraněných včetně budoucího Sadatova následovníka Husního Mubaraka.

Obrázek 29: Sadat (vpravo) se svým budoucím nástupcem Mubarakem (vlevo)

Muhammad Husní Mubarak

Tento třetí nejdéle vládnoucí státník Egypta, se narodil 4. 5. 1928 poblíž hlavního města země. Během svého mládí absolvoval úspěšnou armádní kariéru- v roce 1947 nastoupil na vojenskou akademii, o tři roky později se stal leteckým důstojníkem a po dalších devatenácti letech dosáhl hodnosti vrchního velitele armády ve svých jedenačtyřiceti letech. Významně se zasadil o úspěšný zvrát říjnové války s Izraelem v roce 1973 a díky tomu se stal o dva roky později viceprezidentem Egypta.

Do úřadu prezidenta nastoupil v říjnu roku 1981, několik dní po káhírském atentátu na prezidenta Sadata, při němž byl sám zraněn. Mubarak pokračoval v Sadatových šlépějích ve smyslu udržování dobrých vztahů se Západním světem a došel ještě dál.

V domácí politice provedl několik zásadních změn - dal prostor vytváření nových politických stran, zavedl ekonomické reformy, lidem dopřál občanské svobody a nechal propustit politické vězně.

V roce 2005 svolil k novému způsobu volby prezidenta, z dřívějšího referenda k novým pluralitním prezidentským volbám. Přes tyto novinky se stal prezidentem celkem pětkrát a délka jeho setrvání v úřadu byla necelých 30 let, během kterých přežil nejméně šest neúspěšných atentátů.¹⁰

Díky mírové smlouvě s Izraelem se Egyptu za vlády Mubaraka dostávalo finanční i materiální podpory z USA. Během svého panování v zemi posílil infrastrukturu, zasadil se o zlepšení úrovně zdravotnictví i školství.

Kvůli stále sílící militantní islámské opozici vyhlásil Mubarak již na počátku své vlády výjimečný stav, který bez několika menších přestávek trval až do konce ledna roku 2012. Díky tomuto výjimečnému stavu měla jeho vláda, kromě naoko tvářícího se demokratického, i jiný skrytý ráz-omezování politické rozmanitosti a zneužitelné pravomoci například ohledně nakládání s osobními svobodami těch, kteří se režimu znelíbí. Vaz Mubarakovi během tzv. Arabského jara srazila i nespokojenost občanů, kteří trpí velkou nezaměstnaností, chudobou a stále rostoucími cenami potravin.

V zahraniční politice se Egypt angažoval například ve válce v Kuvajtu, kam v roce 1991 vyslal armádu na pomoc Kuvajťanům proti Iráku. S vpádem USA do Iráku v roce 2003 však nesouhlasil. Byl považován za zprostředkovatele míru na Blízkém Východě

Mubarak byl zahraničními médii často vnímán jako diktátor, který využívá svého autokratického postavení, nespolupracuje příliš se svou vládou a neslyší nespokojené hlasy občanů své země. Mimo jiné vyšlo najevo, že peníze v přepočtu ve výši 350

---

¹⁰http://www.national-geographic.cz/osobnost-tydne/husni-mubarak-vladl-egyptu-30-let-dele-panovali-uz-jen-faraoni.html#.Vaz9OKR_Oko z 20.7.2015

milionů korun za pomoci, kterých měl zrekonstruovat prezidentský palác, investoval do soukromých rezidencí, dále pak také to, že jeho jmění v různých formách dosahuje výše 1,26 biliard amerických dolarů.¹¹

3.2 Události posledních let

Protože se tato práce zaměřuje na poslední dekády, podíváme se níže na nejdramatičtější události předešlých let.

3.2.1 „Arabské jaro“

Termín **Arabské jaro** se užívá jako obecný název pro velké změny, vyprodukované revolucí, které se šířily v několika vlnách napříč mnoha arabskými státy od roku 2010 například v Tunisku, Jemenu, Sýrii nebo Libyi. Konkrétně v Egyptě se hovoří v souvislosti s počátkem několika měsíčních změn o „**revoluci 25.ledna**“. Tato revoluce byla prudkou kolektivní reakcí na politiku vládnoucího prezidenta Husního Mubaraka. Revoluce samotná počala shromážděním na náměstí Midán el-Tahrír v Káhiře a poté přerostla v takřka celostátní hromadnou vzpouru, ale předcházely jí významné zahraniční události. Prvním impulzem, opomeneme-li celkovou nespokojenost egyptských obyvatel, byly protesty občanů v Tunisku, které vedly k tomu, že 14. ledna roku 2011 byl tuniský prezident Ben Alí donucen opustit zemi. Stal se tak první figurkou na hrací ploše s názvem Arabské jaro. Obyvatelé několika okolních arabských zemí se rozhodli tuniským příběhem inspirovat a domoci se také pomoci demokratického režimu.

---

¹¹http://zpravy.idnes.cz/egyptsky-soud-poslala-exprezidenta-husniho-mubaraka-na-tri-roky-do-vezeni-lud-zahranicni.aspx?c=A140521_104542_zahranicni_im ze dne 20.7.2015

Arabské jaro

Země, které se bouří proti diktátorům

Od ledna probíhaly protesty   Nepokoje stále pokračují

Obrázek 30: Arabské jaro

Nejinak tomu bylo i v Egyptě. Egyptané se shromáždili v počtu desetitisíců dne 25. ledna 2011 v Káhiře, právě v den státního svátku u příležitosti oslav výročí protikolonialistického povstání v Ismailíji. Během dalších dnů se protesty rozšířily nejen počtem lidí, kteří se do nich zapojili, ale i místně do dalších měst. V revoluci tak byly zapojeny miliony lidí a na to již prezident byl nucen reagovat. Nejprve se pokusil rebelie potlačit násilným zásahem policie v ulicích, ale když zaznamenal neúspěch, policie se z ulic stáhla. Počáteční protesty horkokrevných Egyptanů přerostly v otevřeně páchané násilí a rabování. Města se musela potýkat i s tisíci vězňů, kteří byli propuštěni z věznic. Policie nejprve reagovala užitím ostrých nábojů a dýmovnic.

Prezident se tedy pokusil situaci zklidnit prohlášením, že se již nebude účastnit dalších prezidentských voleb a že jeho současný prezidentský mandát je tím posledním. To však demonstrující neuspokojilo, neboť v Mubarakovi viděli zkorumpovanou osobu, která není důvěryhodná a tak v bouřích pokračovali a usídlili se ve sta tisícových počtech na náměstí el-Tahrír v centru hlavního města. Odbory se přidaly na stranu nespokojených občanů a armáda, strategicky rozmístěná po celé zemi prohlásila, že nebude zakročovat proti odpůrcům režimu.

Celá země však proti Mubarakově vládě nebyla a tak se později, 2.2.2011 na náměstí střetly dvě názorově rozdílné strany- demonstranti a zastánci režimu reprezentovaní například obyvateli Gízy, kteří sedíce na velbloudech a koních se pokoušeli demonstranty rozehnat. Rozbroje mezi těmito dvěma stranami trvaly dva dny. Veškeré dění bylo sledováno celým světem díky jednotlivcům a zejména domácím i zahraničním médiím, která se stala terčem několika útoků. Armáda nakonec i přes své prohlášení proti demonstrujícím zasáhla.

Politicky vstřícným krokem bylo jmenování nového viceprezidenta Omara Sulajmána a dlouho očekávaný proslov prezidenta Mubaraka, který byl uskutečněn 10.února, v němž mělo dle očekávání zaznít stanovisko odstoupení z prezidentského úřadu. Protože se tak ale nestalo, byla na druhý den naplánována další velká demonstrace, během níž Nejvyšší rada ozbrojených sil¹² oznámila, že přebírá odpovědnost za stát a rozpustila národní shromáždění a přislíbila nové prezidentské volby.

Prezident, nepřítomen tomuto prohlášení, opustil hlavní město a odcestoval do egyptského přímořského města Sharm el-Sheikh. Následovala obvinění a příkazy k zatčení prezidentových spolupracovníků. Protože ani tyto kroky demonstrující příliš neuklidnily, tak Nejvyšší rada ozbrojených sil jmenovala i zcela novou vládu s novým premiérem, který se demonstrací aktivně účastnil.

V pozadí demonstrace však můžeme nyní s odstupem vidět i další aktéry, kterým tato situace v rozpolcené zemi přišla více než vhod. Mezi domácími to byly například skupiny islámských fundamentalistů, které v Mubarakově nezadržitelném pádu spatřily možnost seberealizace a ovládnutí celé země. Ilegální seskupení muslimských extremistů s názvem Muslimské bratrstvo, jehož symbolem se během demonstrací stala zdvižená dlaň s napřímenými čtyřmi prsty a pokrčeným palcem, se stalo šedou eminencí, která z demonstrace profitovala a získávala stále větší a větší podporu, dokonce dosadila svého člena Muhammada Mursího na post prezidenta.

Další figurou v pozadí byly Spojené státy jako jeden z nejvýznamnějších investorů a podpůrců Egypta, jejich vliv na události byl však dokonale skrytý.

---

¹² (anglicky *Supreme Council of Armed Forces*-v médiích často užívaný akronym slov: *SCAF*)

3.2.2 Situace země před protesty

Inspirace takřka sousedním Tuniskem by však pravděpodobně k tomuto celostátnímu počínu sama o sobě nestačila. Egypt se v posledních letech potýkal s mnoha událostmi, které podnítily v jeho obyvatelích snahu o změnu. Přestože země, pod vedením premiéra Ahmada Nazífa, zaznamenala hospodářský růst zapříčiněný uvolněním ekonomiky spojeným i s rozšiřováním internetové infrastruktury a přívalem zahraničních investorů, neodrazilo se to na ekonomické úrovni obyvatelstva. Dalo by se říci, že tyto změny měly negativní vliv na chudší vrstvy obyvatel, především pak pro pracující v zemědělství nebo ve velkých textilních továrnách, a tak ohlasem na různé reformy byly stávky. Stávkující nesouhlasili s převedením majetku z vlastnictví státu do vlastnictví jiných subjektů, nízkými mzdami a s cenami potravin, které se od roku 2008 soustavně zvyšují, což vedlo ke snižování životní úrovně.

Dalším problémem byla stále se rozšiřující korupce a odklonění od nacionalistického a socialistického způsobu vedení země, které zemi přinášely jisté ideologické naděje. Egypťané se po letech své neangažovanosti v politické scéně rozhodli vzít otěže do vlastních rukou a bojovat za rovnější podmínky pro život a za své občanské a právní svobody.

3.2.3 Nové změny

Dne 19.3.2011 proběhlo v zemi referendum o změně celkem deseti článků ústavy a byla jí otevřena cesta k novým volbám.

Referendum však mělo i velký vliv na politickou scénu jako takovou. Posílilo se postavení Národně demokratické strany a islámského hnutí Muslimské bratrstvo a stalo se trnem v oku revolucionářům a liberálním stranám v opozici. Jejich cílem byla nová ústava. Referendum bylo později doplněno dalšími dodatky, které mimo jiné zachovávaly držení moci v rukou armády až do nových voleb.

Průběh dalšího období, kdy občané nebyli spokojeni s postojem armády a upozorňovali na nestandardní chování policie, vyústil v polovině dubna 2011 v další vlnu nepokojů, tentokrát proti samotné Nejvyšší radě ozbrojených sil a jejímu předsedovi maršálu Tantávímu.

Dne 11. 4. 2011 byl vzat do vyšetřovací vazby bývalý prezident Husní Mubarak a jeho dva synové, kvůli obvinění z korupce. Spolu s Mubarakem bylo souzeno i mnoho jeho spolupracovníků.

Občanské hnutí však i nadále stálo proti armádním návrhům, které pokládalo za nedostatečné a také vyčítalo současnému vedení země uplatňování stanného práva a zatýkání demonstrujících. Další násilnosti proběhly na neustále obsazeném náměstí el-Tahrír v dubnu a květnu téhož roku.

Podle médií zemřelo při prvotních protestech v lednu a únoru roku 2011 nejméně 840 lidí a 6500 jich bylo zraněno. Obvinění z této tragédie jsou ministr vnitra a několik policistů.

Hlavními důvody mobilizace tedy byly nesouhlasné postoje k tomu, jak se vedení země chovalo při demonstracích, zejména pak proti arestování protestujících a průběhu vojenských soudů.

Muhammad Mursí

Obrázek 31: Muhammad Mursí

Muhammad Mursí byl prvním demokraticky zvoleným prezidentem, i když legitimita těchto voleb je rodilými Egypťany často zpochybňovaná. Mursí se narodil v roce 1951 a během svých studií v Káhiře a Kalifornii získal inženýrský titul. Po svém působení v Americe se vrátil zpět do Egypta a učil na univerzitě. Později se angažoval politicky, kandidoval jako nezávislý do Lidového shromáždění v roce 2000, kde působil do roku 2005. Od počátků byl příznivcem Muslimského bratrstva, do jehož organizace zvané Strana svobody a spravedlnosti vstoupil a stal se jeho předsedou. Před nucenou rezignací prezidenta Mubaraka byl spolu s několika dalšími členy Muslimského bratrstva uvězněn na několik dní. Po svém propuštění s Muslimským bratrstvem nadále spolupracoval a stal se i jeho záložním kandidátem na prezidenta, protože první navrhovaný kandidát el-Shater byl z kandidátky stažen pro diskvalifikaci. V prvním kole voleb, které se konaly v květnu roku 2012, získal téměř shodný počet hlasů jako druhý favorizovaný kandidát Ahmad Šafík a postoupil do druhého kola voleb. Šafíkovy šance klesly po politické kampani, ve které byl označován za pokračovatele staré éry, neboť byl premiérem v Mubarakově vládě. Dále Mursí o sobě prohlašoval, že pokud bude

zvolen do čela státu on, nemají se obyvatelé Egypta, ani zahraniční návštěvníci čeho bát, neboť se považuje za umírněného muslima, který nebude v zemi prosazovat islámské praktiky, jako je například ženské přísné zahalování a sliboval také ekonomické změny.

A tak 24. 6. 2012 Mursí ve volbách definitivně zvítězil s celkovým počtem 51,74% hlasů.

V úřadu se udržel rok a během jeho vlády se odehrálo několik zásadních událostí, které otřáslly Egyptem. Po jeho svržení se opět v zemi začalo protestovat, lidé se rozdělili na dva tábory, jeden Mursího podporoval, druhý se zásadně stavěl proti němu.

Mursí proti sobě popudil veřejnost již na počátku své vlády, když v srpnu roku 2012 zrušil deklaráci, která poskytovala široké pravomoci armádě a omezovala pravomoci prezidenta¹³ a poté, když 22. listopadu vydal dekrety, které mu měly zajišťovat rozšíření pravomocí. Ty umožňovaly libovolným způsobem měnit ústavu. Mursí mimo jiné stanovil, že jeho budoucí rozhodnutí nemůže zvrátit žádný úřad ani autorita včetně soudů.¹⁴ Na to demonstranti reagovali zapálením kanceláří Muslimského bratrstva v Port Saídu, Suezu a Ismaílii. Muhammad Baradaj, neúspěšný kandidát na prezidenta Mursího nazval samozvaným faraonem. Dekrety pak po tomto nátlaku veřejnosti 9. 12. 2012 prezident zrušil.¹⁵ Další rozhořčení vyvolala nová ústava, která byla na konci listopadu přijatá ústavodárným shromážděním, proti které se zásadně postavily skupiny liberálů, sekularistů a koptských křesťanů, neboť ústava měla ustanovit právo Šaría jako hlavní právní kodex země.

Rozdílné názory přivedli zemi rok od Mursího zvolení prezidentem až na pokraj občanské války, protože během jeho roční vlády se v Egyptě konalo přes 9427 protestů. Mursí byl opozicí kritizován za nezlepšující se ekonomickou situaci země a opozice nadále usilovala o jeho odvolání, k tomuto účelu sepsala protestní petici, na které bylo

---

¹³ <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/275755-egyptsky-prezident-odvolal-veleni-armady-a-zrusil-omezeni-svych-pravomoci.html> ze dne 21.7.2015

¹⁴ <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/285686-rozhnevani-egyptane-zapalovali-kancelare-muslimskeho-bratrstva.html> ze dne 21.7.2015

¹⁵ <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-58931760-egyptsky-prezident-si-zrusil-dekret-rozsiroval-jeho-pravomoci> ze dne 21.7.2015

přes 15 milionů podpisů.¹⁶ Třicátého června davy demonstrujících vyšly do ulic po celé zemi, miliony lidí si přály, aby ve své funkci skončil. To vyslyšela i armáda a dala Mursímu takzvaně nůž na krk, aby situaci vyřešil. Protože k tomu nedošlo, byl z funkce sesazen 3.7.2013. Dění v zemi se však ani potom neuklidnilo a během dalších demonstrací, tentokrát vyjadřujících Mursímu podporu zemřelo v srpnu téhož roku na 600 lidí.¹⁷ Následkem toho egyptský soud zakázal všechny aktivity Muslimského bratrstva a armáda uvěznila téměř všechny představitele ve vedení této strany a nařídil konfiskaci majetku strany.¹⁸ Za podílení se na vypálení koptského kostela, jako následek nespokojených příznivců Muslimského bratrstva ze srpna 2013 bylo v Egyptě odsouzeno na doživotí 69 lidí.¹⁹ Mursí byl následně uvězněn, proti čemuž vyslovilo svůj nesouhlas Německo i Spojené státy a obě země se přimlouvaly za jeho propuštění.²⁰

Ve středu 25. prosince 2013 Egyptská prozatímní vláda zařadila Muslimské bratrstvo na seznam teroristických organizací.²¹

Poté se s Mursím táhla řada soudních jednání jejichž vyústěním bylo, že 16.6.2015 soud bývalému prezidentovi a dalším 80 lidem potvrdil trest smrti pro organizovaný útěk z vězení v roce 2011. Krátce předtím soud exprezidentovi uložil 25 let vězení v jiné kauze, údajném spiknutí s palestinským hnutím Hamás a libanonským Hizballáhem.²²

Nyní²³ je země vedená prezidentem Abdalem Fattáhem Sísím.

---

¹⁶ <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60139010-za-prvni-rok-prezidenta-mursiho-se-v-egypte-konalo-pres-9400-protestu> ze dne 21.7.2015

¹⁷ <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/310733-egyptu-hrozi-obcanska-valka-krveproliti-se-nevyhne.html> ze dne 21.7.2015

¹⁸ <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60858380-egypt-soud-naridil-konfiskace-majetek-muslimske-bratrstvo-mino-zakon> ze dne 21.7.2015

¹⁹ <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-63942440-egypt-odsoudil-69-demonstrantu-na-dozi-voti-za-podpaleni-kostela-do-vezeni-pujdou-i-nezletili> ze dne 21.7.2015

²⁰ <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60241060-egypt-muhammad-mursi-usa-nemecko> ze dne 21.7.2015

²¹ <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/322943-egypt-dal-muslimske-bratrstvo-na-teroristicky-seznam.html> ze dne 21.7.2015

²² <http://archiv.ihned.cz/c1-64180280-byvaly-prezident-mursi-a-80-clenu-bratrstva-dostali-trest-smrti> ze dne 21.7.2015

²³ Období srpen 2015.

3.3 Turistický vliv

Turistika je jedním z pilířů ekonomiky Egyptské republiky, neboť tvoří přes 4 % HDP a přivádí zahraniční měnu a egyptská vláda rozvoj turistiky podporuje- vznikají nová turistická centra, která tvoří ucelené turistické vesnice, včetně luxusních hotelů, nepřeborného množství obchodů se suvenýry, oblečením, zlatem, potravinami a dalšího zázemí jako jsou lékárny, masážní salony, atrakce ale i zdravotnická zařízení. Tyto vesnice, které byly původně ryze rybářskými, se rozrůstají podél Středomořského a Rudomořského pobřeží a na Sinaji a dali za vznik nyní nejnavštěvovanějším přímořským destinacím Egypta: na severu Alexandrie, Marsa Matrúh, Marsa Alam, na pobřeží Rudého moře Safága a Hurghada a na Sinajském poloostrově Taba, Dahab, Sharm el-sheikh a další. V minulosti musela země přestát jisté události, které výrazně ohrozily statut ideální země pro dovolenou. Na podzim roku 1997 došlo k masakru zahraničních turistů v Dér el-Bahrí a to mělo neblahý vliv na turistiku v témže a následujícím roce. V roce 2000 byl rozvoj turistiky na velmi dobré cestě, neboť do Egypta přicestovalo více než 5 milionů turistů (60 % jich přicestovalo z Evropy- Čechů bylo asi 30 tisíc, dalších 25 % turistů přicestovalo z Blízkého východu a asi 6 % z Ameriky), kteří tak zajistili státní pokladně Egypta příjem zhruba 4 miliardy USD, ale útok na „americká dvojčata“ z roku 2001 situaci, po uklidnění poměrů, velice zkomplikoval- zrušení téměř $\frac{3}{4}$ všech charterových letů a obsazenost jen 30 % hotelů, čímž došlo k vylidnění center vytvořených pro turisty.²⁴

---

²⁴ Břetislav VACHALA, *Egypt*, Praha : Libri, 2003, ISBN 80-7277-138-8 : 160

3.4 Ekonomický vliv

Egypt patří mezi země s nově rozvíjející se ekonomikou. Hrubý domácí produkt je tvořen především příjmy ze zemědělství a průmyslu a také služeb, ve kterých turismus hraje významnou roli. Turistické odvětví tvoří 11% příjmů HDP a v turismu pracuje kolem deseti procent obyvatel země. Ekonomika se rozvíjela výrazně především v poslední dekádě 20. století a to i díky příjmům ze Suezského průplavu.

V dalších letech se egyptská vláda snažila zastavit stagnaci ekonomického progresu, bohužel bezúspěšně a docházelo k finančním problémům státních i privátních podniků a k deficitu obchodní bilance a oslabení měny.

Události z roku 2001, které ohromily turismus v celém světě a rozvinuly obavy z terorismu a dotkly se samozřejmě i této severoafrické země. Dalším úskalím se staly i klesající zájmy zahraničních investorů, naštěstí ale dlouholetá finanční podpora v podobě grantů především z USA (ve výši 2,1 milardy USD), spřátelených arabských zemí a dalších velkých mocností z Evropy jako jsou Velká Británie, Francie, Německo a další.

4. Zajištění CR v Egyptě

Turismus je v Egyptě zajišťován běžnými postupy a infrastrukturou, kterou si přiblížíme níže.

4.1 Ubytování

V Egyptě jsou pro nejčastěji pro ubytování využívány hotely a apartmány k pronajmutí. Drtivá většina turistů se vydává do těchto končin mimo jiné i kvůli odpočinku a servisu. V této sluncem zalité zemi najdeme hotely, které mají od 1 do 5 hvězdiček. Hotely, které mají 2 hvězdičky a méně, jsou užívány především místními obyvateli, zahraniční turisté si vybírají spíše hotely se třemi a více hvězdičkami. Ačkoliv jsou Egyptřané lidé velmi pohostinní, s ubytováním v rodinách se zde nesetkáme.

4.2 Stravování

Dalo by se říci, že čím větší město se rozhodneme navštívit, tím větší pravděpodobnost, že narazíme na kvalitní restauraci se světovou nabídkou. V Káhiře, Alexandrii, Hurghadě a Sharm el-Sheikhu jsou takové restaurace naprostou samozřejmostí. Osobně jsem v Hurghadě navštívila skvostnou restauraci zaměřenou na jídla z plodů moře a zaujala mne i restaurace s názvem Café Praha, kterou jsem však nevyzkoušela. V Luxoru bych doporučila větší bufety s nabídkou tradičních jídel Egyptřanů, jako jsou falafel, baba ghanug, tamia nebo burgery s kořtem. Obecně ale můžu říct, že dát si kdekoliv tamiu je téměř vždy sázka na jistotu.

V hotelích jsou jídla téměř vždy servírovaná formou švédských stolů, kde jsou často přítomni kuchaři, kteří ohřívají jídla na přání servírují. Zde se asi nejvíce projeví, kolika hvězdičkami hotel disponuje.

Snídaně jsou tvořeny skladbou ovocných salátů, sladké krupicové kaše, jogurtů, cereálií, sladkého i slaného pečiva, zeleninových salátů, vajíček připravovaných na různé způsoby a salámy z drůbeže, hovězího nebo jehněčího masa a také fazolová kaše, která je zejména u místních obyvatel nejčastějším jídlem ke snídani. Kuchaři na přání usmaží palačinku, nebo vaječnou omeletu.

4.3 Cestovní formality a průvodci

Pro vstup do Egypta je nutné cestovat s platným cestovním pasem, který má platnost minimálně dalších 6 měsíců. Dále je třeba opatřit si vízum, které se dá zakoupit na letišti, nebo před příjezdem na egyptském konzulátu. Vízum má platnost 1 měsíc a bez něho nelze do Egypta ani vstoupit, ale ani z něj vycestovat.

Bez nutnosti proclení je možné si do Egypta přivést až 1 litr tvrdého alkoholu a karton cigaret.

4.3.1 Falešní průvodci

Práce s turisty je jedním z hlavních příjmů obyvatel vyhledávaných destinací Egypta a tak každý kdo vidí příležitost za úplatu “pomoci” nějakému turistovi se neváhá často vydávat za někoho, kým není. A tak se jako průvodci často nabízejí i lidé, kteří nemají státní zkoušku ani speciální průkaz opravňující je k vykonávání tohoto povolání. Tento nešvar je v Egyptě poměrně běžný a těmito falešnými průvodci bývají zásadně muži převážně ve středním věku. Jejich taktika bývá víceméně vždy stejná. Zaujmout turistu, zeptat se, zda nepotřebuje pomoc, nabídnout skvělé průvodcovské služby za bezkonkurenční ceny. Důvěřivý a překvapený turista ovšem neví, že profesní vlastnosti tohoto průvodce končí často na úrovni zdatného obchodníka a že znalosti v oboru architektury nebo historie nejsou nijak hluboké a že jím nabízená cena není ani jedinečná ani nejnižší dostupná.

Není rozumné se nechat najatým průvodcem na místo dopravovat jeho automobilem, neboť při zavinění dopravní nehody jsou turisté žádáni o příspěví na úhradu škody. Dále se může stát, že tento nepravý průvodce důvěřivce zavede do nějaké úzké uličky ve zmeškaném kamenného labyrintu města a bude požadovat další peníze. Policie ani místní lidé většinou nijak nemají snahu pomoci.

Nejlepším způsobem tedy je, se na nějakého dobrého průvodce informovat přímo u delegáta své CK nebo v turistickém informačním centru a požadovat prokázání se průkazem průvodce.²⁵

---

²⁵ MF Dnes, 31.srpna 1999, strana V, Viliam Buchert

4.4 Měna

Egyptským platidlem je egyptská libra, kterou můžeme dále rozdělit na 100 piastrů. Egyptské libry se nedají koupit v zahraničí a tak se přímo v egyptských bankách, hotelech, nebo směnárnách mění nejčastěji z eur, amerických dolarů, nebo britských liber. Nejvýhodnější kurz zpravidla nabízejí banky. Ve velkých městech se dá v lepších restauracích platit kartou, nebo najít bankomat, který vydává egyptské libry a přijímá Mastercard, nebo Visa karty.

Osobně se mi osvědčilo platit vše místní měnou, přestože obchodníci ochotně, někdy až přeochoťně přijímali dolary či eura, při přepočítání ceny uvedené např. v dolarech a eg. librách na koruny, byla cena v místní měně vždy výhodnější. Pro bližší představu, 1 egyptská libra má hodnotu asi 3,50 - 4 Kč. Za cestování po Hurghádě v místních mikrobusech řidič přijímal dolar za osobu (= 18 Kč), při dotazu kolik liber, jsem dostala překvapivou odpověď – stačí 50 piastrů (= 2 Kč). Zásadou je, jako v ostatních arabských zemích, smlouvat a pokud to jde platit místní měnou, cena je pak méně než třetinová oproti původní inzerované ceně. Dále se doporučuje mít vždy u sebe nějaké drobné na „bakšiš“, který je samozřejmostí.

5. Čeští turisté v Egyptě

5.1 Dle statistik

Mým původním záměrem bylo získat přesné informace o počtu Čechů, kteří cestovali do Egypta v letech 1990-2015 a toto období rozdělit na dvě, které bych porovnála. Bohužel, přesto, že jsem oslovila ministerstvo zahraničních věcí, zastupitelský úřad ČR v Káhiře a také přední cestovní kanceláře: Čedok, FIRO-tour, Alexandria a Invia, a také asociaci cestovních kanceláří, tak jsem odevšad dostala pouze záporné sdělení. Informace, které by mne zajímaly, se buď neshromažďují, nebo nejsou poskytovány třetím stranám. A tak zde uvádím pouze informace, které se mi podařilo nalézt.

Čeští turisté, kteří přicestovali do Egypta:

Tabulka 1: přeloženo z originálu²⁶

Rok	Počet turistů	Procentuální změna	Počet nocí	Procentuální změna
2005	162757			
2006	164217	0.09%	1 435 403	
2007	206729	25.9%	1 705 717	25%
2008	268189	29.8%	2 200 374	29%
2009	216798	-19.2%	1 843 756	-13%

V roce 2010 počet českých turistů byl 206 tisíc z celkového počtu čtrnácti milionů turistů a v roce 2012 byl počet turistů 9 milionů a Čechů bylo 140 tisíc.

Příjmy z turismu byly před rokem 2011 pravidelně na úrovni 11 % HDP, v období mezi 2011-2012 došlo k propadu o 5,9%.²⁷ V roce 2013 do Egypta vycestovalo 169 870²⁸ a v roce 2014 asi 185 tisíc²⁹.

---

²⁶

<http://www.sis.gov.eg/En/Templates/Articles/tmpArticles.aspx?ArtID=295#.VcJb33F>

[Okno](#) ze dne 20.7.2015

V současné chvíli (10. června 2015) se v Egyptě nachází okolo tří tisíc českých turistů.³⁰

5.2 Terorismus

Terorismus je nyní velké téma všude ve světě, v Egyptě se ovšem nejedná pouze o současný problém. V této práci jsem se zaměřila na poslední dekádu 20. století a dále do současnosti. Proto zmíním několik teroristických útoků, které se v Egyptě za tuto dobu staly a které se negativně podepsaly na turismu v této zemi.

V roce 1996 se stal terčem útoku hotel Europa, který stál v blízkosti pyramid v Káhiře a zahynulo zde 17 turistů řecké národnosti a jeden místní občan a několik lidí bylo zraněno. Za atentátem stála skupina militantních islamistů Islámské seskupení.

V dalším roce v září zahynulo v autokaru v blízkosti hlavního města 9 německých turistů a řidič autobusu, který byl Egyptan, dalších 18 lidí bylo zraněno. A bohužel jen o měsíc později, tedy 17. listopadu 1997 došlo k ještě většímu krveprolití.

V Luxoru u hrámu Dér el-Bahrí bylo zabito 68 lidí, z toho bylo 58 turistů ze zahraničí. Při útoku bylo zraněno dalších 24 lidí. Za útokem v Luxoru stála islamistická organizace Al-Gama'a al-Islamiyya, která usilovala o zruinování národní ekonomiky

V říjnu roku 2004 došlo ke třem útokům, při kterých zemřelo 34 lidí, a stovka jich byla zraněna. Útokem byl nejvíce poškozen hotel Hilton v Tabě, v jehož troskách našlo smrt 24 lidí.³¹

---

²⁷ <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/egypt-prisel-za-dva-roky-o-desetitisecechu-955787> ze dne 20.7.2015

²⁸ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bilance-cesko-egyptskeho-cestovniho-ruchu-54645.html>

²⁹ http://zpravy.idnes.cz/karnak-sebevrazedny-utok-egypt-luxor-d8r-zahranicni.aspx?c=A150610_111222_zahranicni_wlk ze dne 5.8.2015

³⁰ http://zpravy.idnes.cz/karnak-sebevrazedny-utok-egypt-luxor-d8r-zahranicni.aspx?c=A150610_111222_zahranicni_wlk ze dne 5.8.2015

³¹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Luxorsk%C3%BD_masakr ze dne 5.8.2015

Rok 2005 byl opět ve znamení teroristických útoků a turistice zasadil velkou ránu. V dubnu došlo ke třem útokům v Káhiře, kde zemřeli tři cizinci a tři desítky lidí byly zraněny. K dalším třem útokům došlo v červenci roku 2005 a to na Sinajském poloostrově v letovisku Sharm el-Sheikh, kde zemřelo 88 lidí a dvě stě jich bylo zraněno. Mezi mrtvými byl i jeden Čech.³²

V dubnu následujícího roku bylo zabito při třech útocích minimálně 20 lidí a téměř 100 jich bylo zraněno v letovisku Dahab.

V roce 2009 zemřeli čtyři lidé, z toho 2 cizinci při výbuchu bomby v mešitě v Káhiře.

22. února 2009 - Nejméně čtyři lidé včetně dvou cizinců zahynuli při výbuchu bomby u historické mešity v egyptském hlavním městě Káhiře³³

V roce 2014 útok v letovisku Taba nepřežili tři korejští turisté.³⁴

---

³² <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1327789-egypt-zazil-nejkrvavejsi-teroristicky-utok-proti-turistum> ze dne 5.8.2015

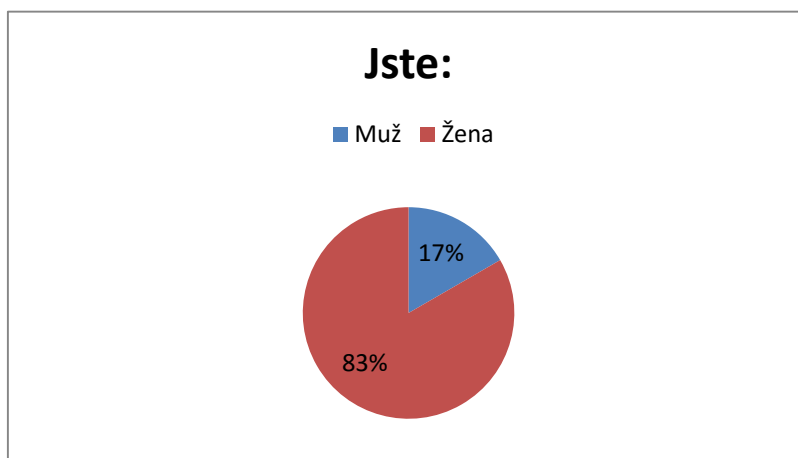
³³ <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/zahranici/teroriste-utoci-i-na-turisty-prehled-utoku-v-egypte.html> ze dne 5.8.2015

³⁴ <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bilance-cesko-egyptskeho-cestovniho-ruchu-54645.html> ze dne 20.7.2015

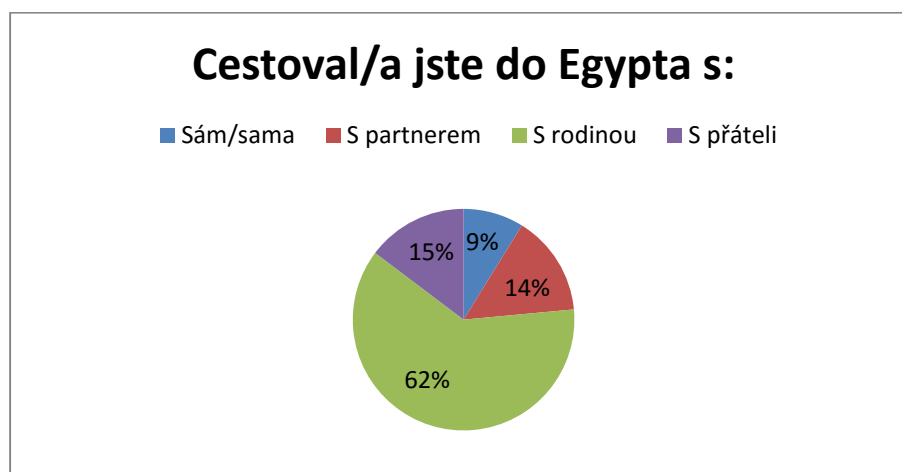
5.3 Dotazníky

Abych získala informace o cestování do Egypta přímo od obyvatel České republiky, vytvořila jsem dotazník, pomocí kterého jsem získala subjektivní informace o cestování do Egypta, které považuji za důležité, zajímavé a především autentické. Dotazník bylo možné vyplnit přes odkaz pomocí internetu na stránce www.surveo.com a několik exemplářů se mi podařilo získat i přes vytištěné dotazníky, které vyplnili lidé v mém okolí, kteří do Egypta také cestovali. Z odpovědí respondentů jsem vyhodnotila informace, které jsem pro větší názornost zanesla do grafů.

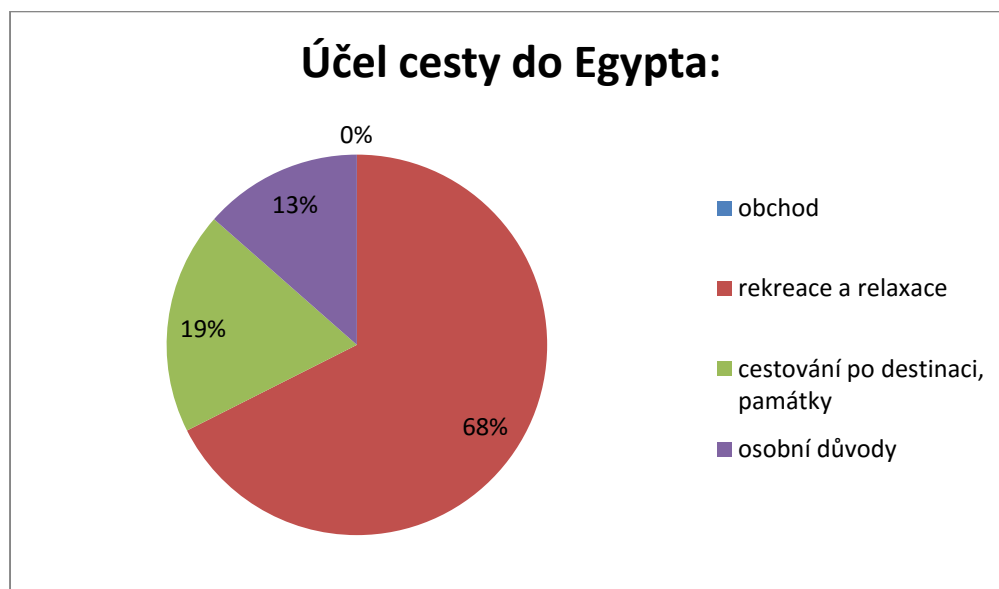
Z odpovědí je zřejmé, že 83% respondentů byly ženy a jen 17% tvořily muži.

Z další odpovědi vyplývá, že více 62% dotazovaných dává přednost trávení dovolené v Egyptě s rodinou, necelých 14% s partnerem, zhruba o 1% méně s přáteli a 9% sami.

Převážná většina dotazovaných se do Egypta vydává za užíváním si rekreace a za relaxací, dalšími důvody byly památky a osobní záležitosti.

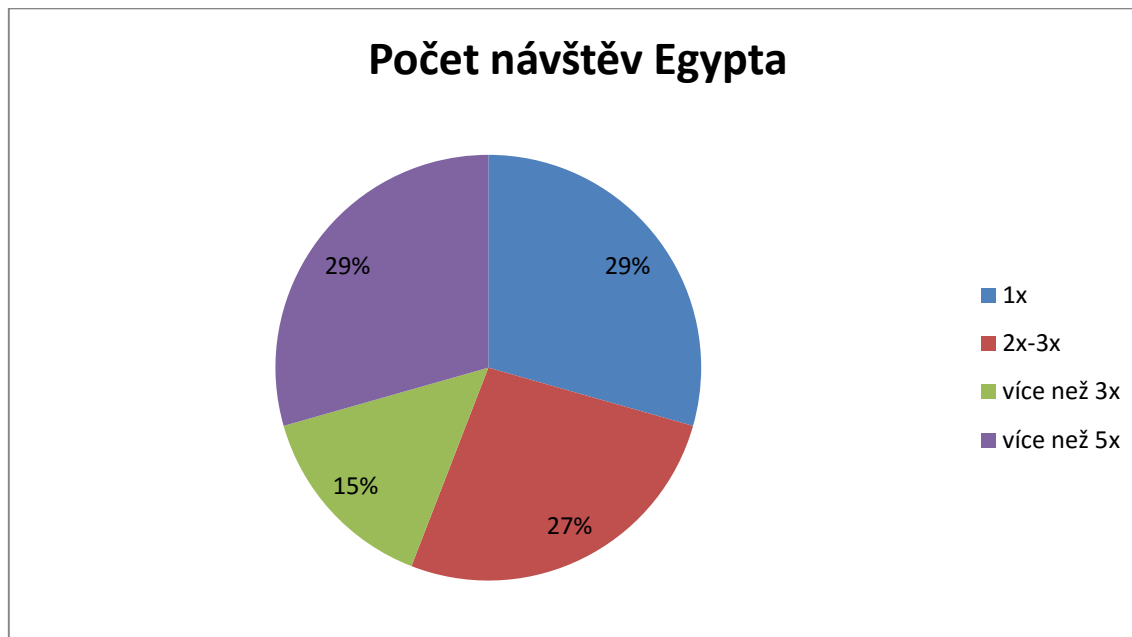

Dvanáct procent z dotazovaných nenavštívilo Egypt v mnou zvolených obou obdobích a 88% v letech 2000-2015.

Z údajů o počtu návštěv Egypta se dá říci, že egyptské destinace jsou rozhodně místa, kam se turisté rádi vracejí i několikrát po sobě. Mezi důvody kromě níže zmiňovaných patří dle údajů z dotazníků i: moře a podmořský život, teplo i v zimních měsících, stálost počasí, hotely a poskytované služby a klid. Egypt je i oblíbeným místem pro dovolenou seniorů, tedy turistů s věkem 55+. Dle největšího online prodejce zájezdů Invia.cz patří Egypt s 20% na třetí příčce oblíbenosti zemí, hned za první Řecko

s 31% a Turecko s 24%. Egypt je v žebříčku následován Španělskem s 12% a Tuniskem s 9%.³⁵

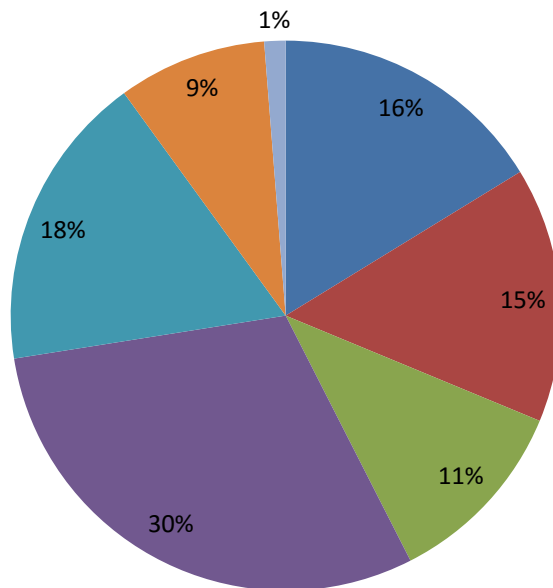
Nejnavštěvovanější destinací je dle informací z dotazníků Hurghada, Sharm el Sheikh a Káhira.

---

³⁵ Deník Právo, 3.1.2015, str.8

Navštívené destinace

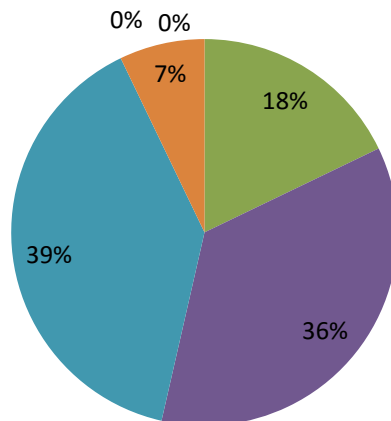
■ Káhira ■ Luxor ■ Marsa Alam ■ Hurghada ■ Sharm el Sheikh ■ Taba ■ Alexandrie

Nejčastěji turisté využívali služeb čtyř a pěti hvězdičkových hotelů, které mají nejširší škálu poskytovaných služeb a komfortu. Dvou hvězdičkové hotely a níže hodnocené nebyly mými respondenty obsazované vůbec, oproti tomu 7% dotazovaných, služeb hotelů nevyužilo vůbec.

Kolik hvězdiček měl Vámi vybraný hotel?

■ 1* ■ 2* ■ 3* ■ 4* ■ 5* ■ Nebyl/a jsem v hotelu

Dalším tématem mé bakalářské práce, kromě turismu, je i vliv politické situace na turisty. Z dotazníků vyplývá, že 91% dotazovaných o nepokojích, které v Egyptě probíhaly, slyšelo.

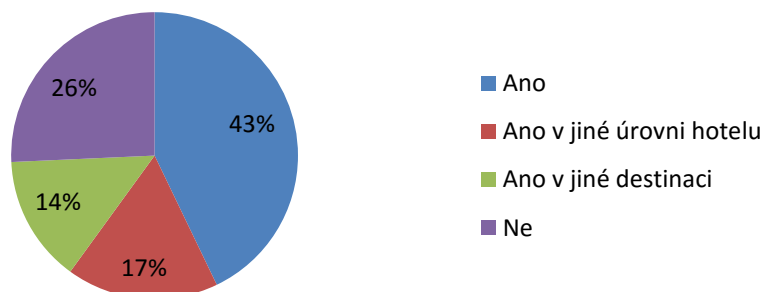

Přes tyto události to respondenty až na 9% z nich neodradilo od cesty do Egypta a na plných 41% z těch, kteří zemi i poté navštívilo, to nemělo vliv.

A jen 26% dotazovaných by do Egypta znovu necestovalo. A hlavním důvodem jsou neutuchající nepokoje a obavy z terorismu.

Vybral/a byste si dovolenou v Egyptě znovu?

Závěr

Ve své práci jsem se pokusila co nejlépe popsat oblíbené destinace, města a místa, která turisté během svého pobytu v Egyptě navštěvují. Hlavním vodítkem mi byl nejen knižní turistický průvodce po této zemi, vlastní cestovatelské zkušenosti a také názory českých občanů, kteří v Egyptě strávili dovolenou. Aktuální informace jsem čerpala nejčastěji z internetu, kde jsem se snažila porovnávat různé zdroje a utvořit tak co nejcelistvější popis událostí posledních let. Seriózní informace ohledně historie jsem pak hledala v tištěných knihách. Pomocí mi byl i přístup pracovníků Statistického úřadu, jejichž rady mi při zpracovávání a vyhledávání údajů velice pomohlo.

Během zpracovávání informací pro svou bakalářskou práci jsem se dozvěděla mnoho zajímavých informací a můj zájem o cestování po této zemi ještě vzrostl. Na druhou stranu je třeba říci, že události posledních let velmi ovlivňují pocity turistů z cestování do této země a je nutno přiznat, že situace v zemi není stabilní, navíc panují obavy ze stále rostoucího vlivu Islámského státu.

Země pyramid je, přese všechna úskalí, místem, které by po uklidnění situace nemělo být opomíjeno turisty. Kromě luxusních hotelových komplexů v oblíbených přímořských destinacích a Káhiry, která nikdy nespí, jsou zde i mnohá jakoby zapomenutá místa, která lákají ke zhlédnutí.

Doufám, že tato bakalářská práce by mohla jistým způsobem přispět k podnícení zájmu o návštěvu Egypta a podat potenciálním zájemcům o výlet do této země užitečné informace.

Seznam tabulek a obrázků

<i>Tabulka 1: přeloženo z originálu</i>	68
Obrázek 1: Oblast Hurghady	7
Obrázek 2: Oblast Marsa Alam	10
Obrázek 3: Oblast Sharm el Sheikh, Dahab, Taba	12
Obrázek 4: Abu Simbel- vchod do chrámu	13
Obrázek 5: Abu Simbel.....	13
Obrázek 6: Nilometr v Elefantině	15
Obrázek 7: Chrám v Kom Ombo	16
Obrázek 8: Luxorský chrám	17
Obrázek 9: Luxorské muzeum- exteriér	18
Obrázek 10: Luxorské muzeum- interiér	19
Obrázek 11: Memnonovy kolosy.....	20
Obrázek 12: Hatšepsutin chrám.....	21
Obrázek 13: Nefertariina hrobka- interiér	22
Obrázek 14: Hrobka Sethiho I.	23
Obrázek 15: Káhirská věž.....	27
Obrázek 16: Midan el Tahrir v roce 2009.....	28
Obrázek 17: Káhirské muzeum.....	29
Obrázek 18: Alabastrová mešita za zdmi Saladinovy citadely.....	30
Obrázek 19: Kostel Abú Sarga	32
Obrázek 20: Interiér kostela sv. Barbory	33
Obrázek 21: Kostel el-Moallaka	33
Obrázek 22: Pohled na pyramidy v Gíze	34
Obrázek 23: Sfinga	36
Obrázek 24: Dér Amba Antonius	38
Obrázek 25: Socha znázorňující Thutmose III.	45
Obrázek 26: Napoleon I. Bonaparte před sfingou na obraze od Jeana-Leona Geromea .	49
Obrázek 27: Muhammad Alí Paša	50

Obrázek 28: Gamal Abdel Násir.....	52
Obrázek 29: Sadat (vpravo) se svým budoucím nástupcem Mubarakem (vlevo)	53
Obrázek 30:Arabské jaro	56
Obrázek 31: Muhammad Mursí.....	60

Použitá literatura

- 1, Ladislav BAREŠ, Rudolf VESELÝ, Eduard GOMBÁR, *Dějiny Egypta*, Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009 ,ISBN 978-80-7106-971-3 (váz.)
- 2, Jan ASSMANN, *Egypt ve světle teorie kultury*, Praha : Oikoymenh, 1998, ISBN 80-86005-05-8
- 3, Břetislav VACHALA, *Egypt*, Praha : Libri, 2003, ISBN 80-7277-138-8 : 160
- 4, Adéla JÚNOVÁ MACKOVÁ, *"Krásný, báječný, nešťastný Egypt!" : čeští cestovatelé konce 19. a první poloviny 20. Století*, Praha : Libri, 2009, ISBN 978-80-7277-429-6 (váz.)
- 5, Jaromír KREJČÍ, *Zajímavosti ze země pyramid, aneb, 100 nej ze starého Egypta*, Praha : Libri, 2005, ISBN 80-7277-251-1 (váz.)
- 6, Miroslav PAVELKA, *Do Egypta na kole aneb s vlaštovkami za teplem*, Brno: AKÁCIE, 2004, ISBN 80-903241-4-2

Novinové články

1. Růžička, J. (31. 8 1999). Hurghada: korály i duch Orientu. *MF Dnes 31.srpna* , str. VI.
2. Borovička, B.(3. 1. 2015). Senioři zůstávají v hledáčku cestovek. *Deník Právo 3.ledna*, str. VIII
3. Peška, M. (15. 9. 2014). Léto nekončí, aspoň ne v Egyptě. *Deník Metro 15.září*, str. XX
4. Brtnický, M., (23. 8. 2014). Arabský svět vře i kvůli populační vlně. *Deník Právo 23.srpna*, str. XVI
5. Spencerová, T. (07 2012). Egyptská revoluce v bodě nula. (L. Klicperová, Editor) *Lidé a země* , stránky 18-19

Internetové zdroje

1. <http://egypt.vdetailech.cz/cs/katalog-objektu/turisticka-strediska/marsa-alam> z 2.3.2015
2. <https://www.adventura.cz/zeme/egypt/> ze dne 18.7.2015
3. <http://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/kondominium> dne 12.7.2015
4. https://cs.wikipedia.org/wiki/Muhammad_Al%C3%AD_Pa%C5%A1a ze dne 20.7.2015
5. http://www.national-geographic.cz/osobnost-tydne/husni-mubarak-vladl-egyptu-30-let-dele-panovali-uz-jen-faraoni.html#.Vaz9OKR_Oko z 20.7.2015
6. http://zpravy.idnes.cz/egyptsky-soud-poslala-exprezidenta-husniho-mubaraka-na-tri-roky-do-vezeni-1ud-/zahranicni.aspx?c=A140521_104542_zahranicni_im ze dne 20.7.2015
7. <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/275755-egyptsky-prezident-odvolal-veleni-armady-a-zrusil-omezeni-svych-pravomoci.html> ze dne 21.7.2015
8. <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/285686-rozhnevani-egyptane-zapalovali-kancelare-muslimskeho-bratrstva.html> ze dne 21.7.2015
9. <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-58931760-egyptsky-prezident-si-zrusil-dekret-rozsiroval-jeho-pravomoci> ze dne 21.7.2015
10. <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60139010-za-prvni-rok-prezidenta-mursiho-se-v-egypte-konalo-pres-9400-protestu> ze dne 21.7.2015
11. <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/310733-egyptu-hrozi-obcanska-valka-krveproliti-se-nevyhne.html> ze dne 21.7.2015
12. <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60858380-egypt-soud-naridil-konfiskace-majetek-muslimske-bratrstvo-mino-zakon> ze dne 21.7.2015
13. <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-63942440-egypt-odsoudil-69-demonstrantu-na-dozivoti-za-podpaleni-kostela-do-vezeni-pujdou-i-nezletili> ze dne 21.7.2015
14. <http://zahranicni.ihned.cz/afrika/c1-60241060-egypt-muhammad-mursi-usa-nemecko> ze dne 21.7.2015

15. <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/322943-egypt-dal-muslimske-bratrstvo-na-teroristicky-seznam.html> ze dne 21.7.2015
16. <http://archiv.ihned.cz/c1-64180280-byvaly-prezident-mursi-a-80-clenu-bratrstva-dostali-trest-smrti> ze dne 21.7.2015
17. <http://www.sis.gov.eg/En/Templates/Articles/tmpArticles.aspx?ArtID=295#.VcJb33F> Oko ze dne 20.7.2015
18. <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/egypt-prisel-za-dva-roky-o-desetitisece-cechu-955787> ze dne 20.7.2015
19. <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bilance-cesko-egyptskeho-cestovniho-ruchu-54645.html> ze dne 21.7.2015
20. http://zpravy.idnes.cz/karnak-sebevrazedny-utok-egypt-luxor-d8r-/zahranicni.aspx?c=A150610_111222_zahranicni_wlk ze dne 5.8.2015
21. http://zpravy.idnes.cz/karnak-sebevrazedny-utok-egypt-luxor-d8r-/zahranicni.aspx?c=A150610_111222_zahranicni_wlk ze dne 5.8.2015
22. https://cs.wikipedia.org/wiki/Luxorsk%C3%BD_masakr ze dne 5.8.2015
23. <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1327789-egypt-zazil-nejkrvavejsi-teroristicky-utok-proti-turistum> ze dne 5.8.2015
24. <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/zahranici/teroriste-utoci-i-na-turisty-prehled-utoku-v-egypte.html> ze dne 5.8.2015
25. <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bilance-cesko-egyptskeho-cestovniho-ruchu-54645.html> ze dne 20.7.2015
26. <http://www.amo.cz/publikace/arabske-jaro-pul-roku-egyptske-revoluce.html>
autor Hesová, Zora, vydáno v červenci 2011, web navštíven dne 2.3.2015